

**ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ**

П'ЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №15

Стенограма пленарного засідання

18 березня 2021 року

Київ 2021

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ

П'ЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №15

*Стенограма пленарного засідання
18 березня 2021 року*

Редакційне управління
Головного управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Засідання п'ятнадцяте
(Четвер, 18 березня 2021 року)

Розгляд проекту Закону «Про внесення змін до Земельного кодексу України та інших законодавчих актів щодо удосконалення системи управління та дерегуляції у сфері земельних відносин» ...4

Результати поіменної реєстрації

Результати поіменного голосування ...

ЗАСІДАННЯ П'ЯТНАДЦЯТЕ

Зал засідань Верховної Ради України
18 березня 2021 року, 10 година

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго ранку, шановні колеги! Доброго ранку, шановні представники засобів масової інформації! Будь ласка, підготуйтеся до реєстрації.

Нагадую, Сергію Володимировичу Власенко, що реєстрація відбувається шляхом натискання зеленої кнопки, першої зліва, обов'язково із застосуванням сенсорної кнопки. Так? Дякую за підтримку.

Готові реєструватися? Заходьте, будь ласка, колеги. Запросіть народних депутатів до залу, будь ласка.

Шановні колеги, готові реєструватися? Прошу реєструватися.

У сесійному залі зареєструвалися 215 народних депутатів України. Пленарне засідання Верховної Ради України оголошую відкритим.

Шановні колеги, до слова щодо поправки 347 запрошується Шкрум Альона Іванівна. Не наполягає.

Пузійчук. Також не наполягає.

Столлар. Не наполягає (*Шум у залі*). Ні, Столлар один, автор один.

Лукашев.

Павленко.

ПАВЛЕНКО Ю.О., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановний пане Голово! Шановні колеги! Продовжуємо розглядати поправки до законопроекту. Нагадаю, що основною метою внесення численних поправок до нього членами фракції «Опозиційна платформа – За життя» є намагання захистити громадян, не дати можливості продавати землю іноземцям, як це, на жаль, передбачено цим законопроектом, не допустити хаосу під час проведення земельної реформи.

Дуже добре, що ми розглядаємо підготовлений до повторного другого читання законопроект за повною процедурою. Дякую вам, пане Голово Верховної Ради України. Адже за ці дні було чимало дзвінків і звернень від представників місцевих органів влади, які детально ознайомилися із законопроектом, і, на жаль, наші зауваження сьогодні здебільшого підтверджуються висновками місцевих органів самоврядування. Дуже дивно, коли звучать заяви про те, що

з кимось радилися. Я не зустрів жодного керівника об'єднаної територіальної громади, районної ради чи міського голову, з яким радилися щодо цього законопроекту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Юрію Олексійовичу.

Ставлю на голосування поправку 353 народного депутата Павленка. Комітет її не підтримав. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 47.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Шановні колеги, ми так поспішали перейти до розгляду цього законопроекту, що я не зробив два оголошення.

Перше. Сьогодні день народження в нашого колеги Геруса Андрія Михайловича (*Оплески*).

І друге. Шановні колеги, в Україні з офіційним візитом перебуває Президент Литовської Республіки пан Науседа. Завтра, в п'ятницю, Президент Литовської Республіки планує взяти участь у пленарному засіданні Верховної Ради України та виступити перед народними депутатами України після «години запитань до Уряду». На засіданні Погоджувальної ради депутатських фракцій та груп це рішення було підтримано. Прошу керівників фракцій та груп поінформувати про це народних депутатів України, а також прошу Апарат Верховної Ради України додатково повідомити про гостей у стінах Верховної Ради України. Дякую.

Волошин. Не наполягає.

Салійчук. Не наполягає.

Тимошенко. Не наполягає (*Шум у залі*). Тимошенко, не бачу. А, Івченко, бачу.

Івченко Вадим Євгенович.

ІВЧЕНКО В.Є., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Пане Голово, у нас же є дві-три людини, які подавали поправку, тому, будь ласка, дивіться на прізвища всіх народних депутатів, бо майже всі депутати з фракції «Батьківщина» під час розгляду такого важливого законопроекту присутні. Це перше.

Друге. Колеги, все-таки хочу звернутися до органів місцевого самоврядування. Колеги депутати місцевих рад, фракція «Батьківщина» завжди підтримувала передачу землі територіальним громадам. Ми одними із перших у 2015 році зареєстрували відповідні законопроекти і боролися за те, щоб землю передали територіальним громадам. Але сталося так, що в половині законопроекту йдеться про продаж пайової землі в Україні. Тобто землю передадуть, але ця земля пайовиками буде продаватися, на жаль, не фермерам. Виграють усі ті, хто дасть

більше грошей, в кого наявні величезні статки в деклараціях, зокрема інвестиційні банкіри, прокурори і так далі. Фермери...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 357 Івченка. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 48.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка. Заблоцький. Немає.

Красов. Не наполягає.

Поправка 364. Ковальов. Наполягаєте?

КОВАЛЬОВ О.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 186, Херсонська область, політична партія «Слуга народу»). Стосовно цього законопроекту хочу порушити питання щодо зняття верхнього шару ґрунту. Зазначу, якщо ми дозволимо знімати верхній шар ґрунту в межах земельної ділянки приватної власності, то зіткнемося з проблемою, яка вже є на Херсонщині. Люди безконтрольно зніматимуть в прибережній захисній смузі верхній шар (з якихось причин вони отримали земельні ділянки для ведення особистого селянського господарства), і ми матимемо екологічну катастрофу місцевого значення, оскільки буде суцільне обміління річок.

Дякую вам за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 364 Ковальова. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 60.

Рішення не прийнято.

Фріс. Не наполягає.

Поправка 368. Мазурашу. Наполягаєте?

МАЗУРАШУ Г.Г., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань молоді і спорту (одномандатний виборчий округ № 203, Чернівецька область, політична партія «Слуга народу»). Фракція «Слуга народу», виборчий округ № 203, Чернівецька область. На жаль, я не мав можливості відповісти реплікою, коли наш колега з ОПЗЖ провокував на це, до речі, він майстер спорту зі стрільби з лука, за що респект, але він ще й заслужений майстер маніпуляцій. Тому, будь ласка, стежте за своєю принциповістю, а ми зі своєю якось самі розберемося. І бажано, щоб ви принциповість проявляли в інтересах України, а не розумієте кого.

Тепер щодо поправки. Це поправка про державницьку позицію, нею передбачається, як кажуть Наливайченко та інші колеги, що час уже припиняти розбазарювання земель державної та комунальної власності, можливо, треба потроху землі повертати.

У поправці пропонується передавати землі в приватну власність лише для ведення особистого селянського господарства, а також надавати їх у користування або в оренду на конкурентних засадах. Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 368. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 62.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Поправка 369. Дубнов. Не наполягає.

Гайду. Не наполягає.

Чорноморов. Не наполягає.

Грищенко. Не наполягає.

Поправка 379. Кириленко Іван Григорович.

КИРИЛЕНКО І.Г., член Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги! Україна інвестиційно виснажена. Це визнають фінансові інституції не тільки в Україні, а й Міжнародний валютний фонд, Світовий банк. Друзі, зрозуміло, що грошей в українців: ні в простих людей, ні у фермерів, ні в тих, хто веде прозорий бізнес, звичайно, немає. Рано чи пізно українська земля за безцінь, бо ті ціни, які будуть в Україні, не порівняти з європейськими або світовими цінами, потрапить до рук іноземців. Лазівок у цьому законопроекті для цього безліч, хто б що не говорив і хоч би як не виправдовувався.

Ще одне. Не забувайте, що торгуватимете не просто земельними наділами, а територією, тобто територією суверенної держави. Друзі, вдумайтеся, що ви робите?! Схаменіться!

Поставте на голосування поправку щодо заборони продажу землі іноземцям! Ви що, справді?!

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 379 народного депутата Кириленка. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 61.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 380. Павловський. Не наполягає.

Поправка 381. Галайчук. Не наполягає.

Поправка 382. Маріковський. Не наполягає.

Поправка 383. Дубінський. Не наполягає.

Поправка 384. Бондарев. Не наполягає.

Поправка 385. Бондарєв. Не наполягає.

Поправка 386. Качура. Не наполягає.

Поправка 387. Тарута. Не наполягає.

Поправка 388. Ніколаєнко. Будь ласка.

НІКОЛАЄНКО А.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Вчора і позавчора, коли ми говорили нашим колегам у парламенті про ті жахливі наслідки, до яких може призвести прийняття цього законопроекту, я вже цитував книгу і обіцяв, що продовжу її цитувати. Якщо закони не хочете читати, то давайте будемо читати розумні книжки. Ще раз назву – «Азіатська модель управління. Успіхи і невдачі найдинамічнішого регіону у світі». Перший розділ так і називається «Земля: тріумф городництва». Власне про це моя поправка.

Проведення земельної реформи в сільському господарстві має бути спрямоване на розвиток малих фермерських господарств, де задіяна найбільша кількість працівників і водночас підвищується рентабельність з 1 гектара. Як результат – велика кількість зайнятого населення, а це своєю чергою приводить до створення середнього класу в сільській місцевості, що має бути пріоритетом.

Прошу підтримати поправку, далі я продовжу під час розгляду наступної поправки.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 388 народного депутата...

Будь ласка, позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т., голова Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановний колего, дякую за те, що ми думаємо однаково. Проблема дійсно існує, її треба врегулювати. Адже для городництва, ми маємо свіжі приклади, без аукціону і конкурсу надавалися навіть сотні й тисячі гектарів.

Ви пропонуєте – 2 гектари, комітетом прийнято норму 1,5 гектара.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є необхідність ставити цю поправку на голосування? Добре.

Ставиться на голосування поправка 388 Ніколаєнка. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 52.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 389. Ніколаєнко. Продовжуємо книгу.

НИКОЛАЄНКО А.І. Дякую. Це моя остання поправка до цього законопроекту, тому прошу послухати.

Буквально наведу тезу з цієї чудової книги про те, що метою ефективної земельної реформи для бідної країни є не продаж землі будь-кому, а, власне, реанімація сільської інфраструктури та максимальне задіяння наявної робочої сили. І цей фактор важливіший, ніж навіть отримання високої доходності від діяльності великих господарств. Тому земля як фактор виробництва має залишатися у власності громадян країни.

Вважаю, що потрібно залишити в Земельному кодексі України норму, якою забороняється передавати землі сільськогосподарського призначення у власність іноземцям і особам без громадянства. Тому пропоную статтю 22 Земельного кодексу України доповнити частиною п'ятою наступного змісту: «Землі сільськогосподарського призначення не можуть передаватися у власність іноземцям, особам без громадянства, іноземним юридичним особам та іноземним державам».

Дякую. Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Шановний колего, це насправді так і є. Жодним чином не змінюються суб'єкти, які можуть мати у власності землю. І ми туди взагалі не вносили зміни, навіть не дивилися в ту сторону. Це встановлено законом (проект [№ 2178-10](#)), який прийнято минулого року.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 389 народного депутата Ніколаєнка. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 51.

Рішення не прийнято.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 390. Батенко. Увімкніть, будь ласка, мікрофон.

БАТЕНКО Т.І., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 123, Львівська область, самовисуванець). Шановний доповідачу, якщо не змінюються суб'єкти, яким передається земля, то немає чого боятися цих поправок і можна за них проголосувати. За вашими ж словами, трагедії не станеться.

Тому я теж у контексті поправок, про які говорять колеги, наполягаю не допустити виключення із Земельного кодексу України норми, відповідно до

якої землі сільськогосподарського призначення передаються у власність та надаються у користування лише особам, пов'язаним із сільськогосподарською діяльністю. Якщо ми це приймемо, то фактично скасуємо цільове використання земель сільськогосподарського призначення. Друзі, тоді ми порушуємо принцип пріоритетності земель сільськогосподарського призначення.

І повторюю за колегами з нашої фракції, які щойно про це сказали, що ми пропонуємо не виключати із Земельного кодексу України положення, відповідно до якого землі сільськогосподарського призначення не можуть передаватися у власність іноземцям, особам без громадянства, іноземним юридичним особам та іноземним державам.

Не бійтеся проголосувати за це, ще й враховуючи, що вас до цього фактично закликає голова комітету.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 390. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 74.

Рішення не прийнято.

Поправка 391. Павленко. Не наполягає. Скорик? Скорик наполягає. Будь ласка, увімкніть мікрофон.

СКОРИК М.Л., член Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Доброго дня, шановні колеги! Моя поправка стосується тих самих аргументів, які ми наводили під час протягування провладною більшістю закону про ринок землі. Це питання проведення всеукраїнського референдуму щодо купівлі-продажу земель сільськогосподарського призначення. Ми вважаємо, що без референдуму розглядати це питання нерозумно.

Потрібно повернутися до конституційних норм, за якими, як ми пам'ятаємо, земля є всенародним українським багатством. І без проведення всеукраїнського референдуму недопустимо приймати цей законопроект.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 391 Скорика. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 45.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Наступна поправка 392. Колтунович.

КОЛТУНОВИЧ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»).
Прошу передати слово Загородньому Юрію Івановичу, співавтору поправки.

ЗАГОРОДНІЙ Ю.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую. Шановні колеги, я глибоко переконаний, що всі, хто вивчав політичну економію, знають, що ринок землі виник тоді, коли виникла приватна власність на землю. Але постає запитання: яку модель ринку потрібно вибрати?

У передвиборчій програмі Володимира Олександровича Зеленського чітко записано, що в Україні потрібно сформувати прозорий ринок землі. На жаль, законом (проект [№ 2178-10](#)), який ми прийняли в цьому залі рік тому, і законопроектом [№ 2194](#), який ми зараз розглядаємо, в Україні запроваджується найгірша з усіх існуючих моделей ринку землі – латиноамериканська корпоративно-латифундистська форма ринку землі, що призведе до засилля іноземного капіталу, скупки землі транснаціональними корпораціями і обезземелення вітчизняних фермерів.

Цей законопроект по своїй суті є...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 392 Загороднього. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 46.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Шуфріч. Не наполягає.

Поправка 394. Крулько.

КРУЛЬКО І.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні колеги і доповідачу, зверніть увагу на цю поправку. Якщо буде реалізовано підпункт 11, то це призведе до можливості надання земель різним суб'єктам для будь-яких цілей. І цим фактично скасовується цільове використання земель сільськогосподарського призначення, а також порушується визначений у статті 23 Земельного кодексу України принцип пріоритетності земель сільськогосподарського призначення.

Давайте вже хоч цим законопроектом не будемо робити таких дурниць, коли землі сільськогосподарського призначення будуть без конкретного цільового використання, тобто вони розбазарюватимуться, будуть забудовуватися невідомо чим. Вважаю, що ми повинні, навпаки, оберігати українську землю для

того, щоб могли розвиватися фермерські господарства, а не знищувалося фермерство, як передбачено цим законопроектом.

Прошу врахувати мою поправку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 394 Крулька. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 59.

Рішення не прийнято.

Поправка 395. Тимошенко. Хто? Івченко.

ІВЧЕНКО В.Є. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, 67 відсотків громадян України проти відкриття ринку землі. І проти тому, що в людей просто немає грошей.

З одного боку, ви як монобільшість задавили їх тарифами, а з іншого – повністю позбавили можливості за нормальними цінами купувати продукти. Ціни постійно зростають.

Не так усе легко і гарно відбувається із підвищенням заробітної плати. Люди знекровлені, зокрема фермери. Вони сьогодні шукають гроші безпосередньо на посівну. Маленькі фермери не мають можливості взяти кредити в банках, тому що вони здебільшого не ведуть бухгалтерський облік. Ось чому люди проти – у бідній країні немає грошей.

Колеги, фракція «Батьківщина» вимагає провести всеукраїнський референдум і запитати людей...

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради
України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це поправка 395, так?

Ставиться на голосування поправка 395 народних депутатів Тимошенко та Івченка. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 53.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 396. Івченко. Будь ласка.

ІВЧЕНКО В.Є. Фракція «Батьківщина». Колеги, на жаль, якщо ви прочитаєте цей законопроект, то побачите, що в ньому про простого аграрія, фермера, сільськогосподарського товаровиробника нічого немає. Тут ідеться виключно про гроші: хто більше дасть грошей, той тепер і буде купувати українську землю.

Упевнений, всі ви розумієте, що український аграрій, фермер, товаровиробник не буде конкурентоспроможним з тими, хто нині має колосальні статки – інвестиційні банкіри, іноземці. Я вам уже нагадував, що сьогодні, і ви

це також знаєте, всі країни прагнуть купити українську землю. Китай проводив переговори стосовно придбання 100 тисяч гектарів, Саудівська Аравія купила 270 тисяч гектарів, американський інвестиційний фонд *NCH Capital* на сьогодні має 400 тисяч гектарів земель. Приблизно 4 мільйони гектарів, майже 15 відсотків української землі, уже належать іноземцям, які їх обробляють та отримують прибутки.

Давайте подумаємо для кого цей законопроект.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 396 Івченка. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 47.

Рішення не прийнято.

Поправка 397. Тимошенко. Немає? Івченко буде виступати? Івченко.

ІВЧЕНКО В.Є. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, впевнений, що більшість із вас навіть не вникала в законопроект. Ви приїжджаєте зі своїх територій, спілкуєтеся зі своїми виборцями, з товаровиробниками і фермерами. Повірте, можна було усунути з цього законопроекту різні схеми, зробити так, щоб саме фермер, аграрій був покупцем цієї землі. Можна було безпосередньо вирішити не тільки питання розпорядження землею, а й децентралізувати кошти, які надходитимуть від оренди землі. Адже ті договори на 15 чи 20 років, які на сьогодні є, не можна буде об'єднаним територіальним громадам переглянути. Здебільшого ці договори на умовах під 3 відсотки, що не наповнить місцеві бюджети. Колеги, давайте виправляти цей законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Колеги, я пригадую вчорашнє засідання. Коли ми обговорювали можливість того, що фермери мають право викупу земельної ділянки у постійне користування, звучали аргументи, щоб взагалі надати їм цю землю безкоштовно. Умови щодо розміру під 1 і 3 відсотки підписані, зокрема, і фермерами. І односторонній перегляд ставок у розмірі 12, 14, 16 відсотків, які дійсно на сьогодні є ринковими, виходить також абсолютно суперечить тому, що ми вчора від вас чули.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 397 Івченка. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 59.

Рішення не прийнято.

Поправка 398. Тимошенко Юлія Володимирівна. Немає? Івченко Вадим Євгенович.

ІВЧЕНКО В.Є. Шановні колеги, ну, не можна жити за подвійними стандартами. Зараз ви говорите про децентралізацію і виступаєте за наповнення місцевих бюджетів, а щойно промовець говорив, що їх наповнювати не потрібно. Я скажу таке. Колись чиновник брав хабар для того, щоб не під 7 і 8 відсотків дати землю, а під 3 відсотки. На жаль, сьогодні ви передаєте укладання таких договорів об'єднаним територіальним громадам, а вони мають можливість, як мінімум, підвищити цей показник до середньої орендної ставки на своїй території. І саме фракція «Батьківщина» наполягала на таких поправках, щоб об'єднані територіальні громади не лише отримали землі, а й відповідні ресурси, надходження до своїх бюджетів. Ви ж – представники громад, людей, вам потрібно насамперед відновлювати інфраструктуру в цих селах. А за які кошти ви будете це робити?

Давайте доопрацьовувати цей законопроект.
Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 398. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 55.

Рішення не прийнято.

Поправка 399. Кириленко.

КИРИЛЕНКО І.Г. Шановні колеги, вчора на пленарному засіданні голова комітету дозволив собі сарказм з приводу того, як приймався Земельний кодекс України 20 років тому.

Так, це правда, він приймався дуже важко, бо в залі була величезна команда людей, які до останнього боролися за сталінську систему господарювання на землі. Нагадаю, що сталінська система призвела до примусової колективізації, масового виселення українського селянства до Сибіру, Голодомору. Тому Земельний кодекс України наскрізь був пронизаний ідеєю національного відродження українського села. Документи, які приймаються нині, на превеликий жаль, просякнуті не національною ідеєю, а транснаціональною.

Поправкою пропонується прямо заборонити продаж землі іноземцям. Поставте її на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 399. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 52.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Поправка 403. Тимошенко. Цимбалюк.

ЦИМБАЛЮК М.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, коли ми кажемо про цей законопроект, то, як на мене, мінімум, неетично говорити, що це «поправочний спам», тому що третина всіх поправок подана монобільшістю. Це свідчить про його неякісну підготовку.

Далі по суті. «Батьківщина» послідовно виступає за те, щоб надати право територіальним громадам розпоряджатися землею за межами населених пунктів. Але в законопроекті говориться, що об'єднана територіальна громада стане транзитером цієї землі, тому що земля вже де-факто належить тим, хто взяв її в оренду на дев'ять чи на 49 років. Це перше.

Друге. Держава повністю усувається від контролю за дотриманням якості землі, родючості ґрунтів.

Тож цей законопроект у такому вигляді приймати не можна.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 403 Цимбалюка. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 54.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Поправка 406. Соболев.

СОБОЛЄВ С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги, продовжу сказане моїм колегою Цимбалюком. Вчора ви знищили будь-який державний контроль за виділенням земель, за якістю земель. Подивіться, про що йдеться в цій статті. Усуваються найкращі виписані норми, які існують у Земельному кодексі України і якими регулюються питання того, що ж є і хто має право бути власником земельних ділянок для сінокосіння та випасання худоби.

Чому це важливо? У Запорізькій області протягом попередніх п'яти років була запущена схема, коли в об'єднаних громадах і селян відбирали десятки тисяч гектарів землі для сінокосіння. Це закінчилося тим, що єдина вертикаль державного управління скасувала ці рішення і повернула землю селянам. Ви зараз знову намагаєтеся зробити це.

Подивіться, остання статистика: падіння виробництва молока – 4 відсотки. Де будуть...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Шановний колего, сінокоси і пасовища – це також землі сільськогосподарського призначення. Якщо вони в запасі, то розпоряджатися ними відповідно до цього законопроекту буде громада, зокрема, вона не може передавати їх у власність, а лише надавати у користування. Абсолютно правильний, зрозумілий і підтриманий місцевими громадами підхід.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 406. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 51.

Рішення не прийнято.

Поправка 407. Наливайченко.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О., секретар Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні громадяни України! Чому так фракція «Батьківщина» б'ється за кожне слово, за кожну позицію? Та тому, що це ваша земля. Ми вважаємо правильним, що отримати землю мають об'єднані територіальні громади. Але для чого вона має бути отримана? Та для того, щоб ви і тільки ви нею розпоряджалися. Щоб дати вам час навести порядок на цій землі. Щоб ви знали, які під вашою землею надра і кому вони належать.

Ми наполягаємо віддати землю об'єднаним територіальним громадам, провести всеукраїнський референдум, запитати, що можна зробити для того, щоб в кожній громаді на землі було життя, щоб ви жили. І щоб зараз, коли ви дивитесь телевизор, коли ви захворіли і ваше серце крає, чи заберуть ваші земельні паї за копійки, ви заспокоїлися і сказали владі та опозиції: ми, громадяни України, вирішуємо чия буде земля і як це буде.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 407. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 54.

Рішення не прийнято.

Поправка 410. Кабаченко.

КАБАЧЕНКО В.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановний Миколо Тарасовичу! Шановні представники фракції «Слуга народу»! Тут, у залі, в комітетах, під час ефірів ви кожного разу стверджуєте єдине, що основна мета прийняття цього законопроекту – це передача земель державної власності об'єднаним територіальним громадам.

Миколо Тарасовичу, підкажіть, будь ласка, як виключення частини третьої статті 22 Земельного кодексу України, де чітко, на законодавчому рівні встановлено перелік суб'єктів та цілей використання земельних ділянок сільськогосподарського призначення, дозволить об'єднаним територіальним громадам функціонально і правильно розпоряджатися землями, які вони отримують у свою власність. Миколо Тарасовичу, дуже прошу пояснити вашу позицію.

А мою поправку прошу підтримати. У ній пропонується залишити частину третю статті 22 у чинній редакції.

Дуже дякую за вашу відповідь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Шановний колего, ось три основні розділи цього законопроекту.

Перший – передача повноважень від Держгеокадастру місцевим громадам.

Другий – дерегуляція, яку треба було провести давно, зокрема, для Держгеокадастру ще раніше, щоб не подвоювати їх функції і не дублювати те, що вони по декілька разів роблять (положення проекту землеустрою, держекспертиза і так далі).

І третій – переважні права на ринку землі, коли продаються паї орендарів, а також власників спеціальних дозволів, про що ми говорили і максимально врахували поправки народних депутатів.

Перелік суб'єктів, тобто тих, хто може бути власником сільськогосподарської землі, встановлено минулого року і жодним чином у цій статті він не змінюється і не розширюється.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 410. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 60.

Рішення не прийнято.

Поправки 408 і 409. Княжицький, 1 хвилина на виступ. Після цього голосуємо обидві поправки. Будь ласка, увімкніть мікрофон Миколі Леонідовичу.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 116, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую. Насамперед я вдячний комітету за врахування деяких поправок представників фракції «Європейська солідарність», якими з переліку земель, що можуть бути фактично передані у власність, виключаються землі в межах території заповідників і об'єктів охорони культурної спадщини.

Але все-таки в нас залишилося декілька поправок і важливих зауважень до цього законопроекту, якими фактично держава повністю усувається від

контролю у питанні регулювання земельної власності. Це дозволяє, на жаль, змінювати цільове призначення землі без контролю держави.

Поправки 408 і 409. З огляду на те, що законом (проект [№ 2178-10](#)) регулюється лише питання власності на землю, але не регулюється питання надання її у користування, відповідні норми щодо правил надання земель у користування мають залишитися. Частина п'ята статті 22 відповідає додатку XVI Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. Отже, ця стаття, з нашого погляду, має лишитися.

Прошу проголосувати за поправки 408 і 409.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Шановний колего, ніколи в цьому законопроекті, ні під час першого читання, ні під час другого читання, не було можливості змінювати цільове призначення природно-заповідного фонду в спосіб, про який ви говорите.

Що було? Деякі повноваження щодо природно-заповідного фонду були передані від Верховної Ради України до Кабінету Міністрів України, це дійсно так. Ваші, а також багатьох інших народних депутатів із різних фракцій поправки, які стосувалися повернення цих повноважень Верховній Раді України, враховані. Це перший момент.

Другий. Ми з вами зустрічалися для обговорення всіх цих поправок і, наскільки я пам'ятаю, погодили всі принципові моменти, про які говорили, пане Миколо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 408. Комітет її не підтримав. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 65.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування поправку 409. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 64.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Поправка 417. Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія *Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»*). Дякую, пане Голово. Пане голово комітету, кожен притомний юрист, навіть студент другого курсу, знає, якщо є колізія між кодексом і законом – діє кодекс, якщо є колізія між нормативно-правовим актом, який прийнято раніше, і тим, який прийнято пізніше, – діє той, що прийнятий пізніше. Тому ваші посилання на закон, який прийнято минулого року, є абсолютно недоречними.

Ситуація, до якої ви зараз призвели, викликає, як мінімум, колізію, а як максимум, ви створюєте правовий хаос. Ви пропонуєте виключити із Земельного кодексу України перелік осіб, які можуть на праві приватної власності володіти сільськогосподарською землею.

Ну, по-перше, моя поправка стосується того, що люди повинні мати це насамперед на праві оренди, і, по-друге, лише ті, які безпосередньо займаються роботою на землі, а саме: громадяни України – для ведення особистого селянського господарства і малі та середні фермери.

Тому я ще раз підкреслюю, не посилайтеся на закон, який прийнято минулого року. Це колізія, що призведе до правового хаосу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 417. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 62.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Поправка 418. Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, пане Голово.

Ви виключаєте зі статті 22 Земельного кодексу України положення про заборону купівлі землі іноземцями, особами без громадянства, іноземними юридичними особами та іноземними державами. Ідеться про сільськогосподарську землю.

Я ще раз підкреслюю, ваші посилання на закон, який було прийнято в минулому році, не мають під собою жодних підстав. Ви усуваєте цю норму із Земельного кодексу України, створюючи колізію. Як мінімум, колізію, повторюю ще раз, а як максимум, створюєте правовий хаос. Бо в законі вищого рівня, яким є кодекс стосовно будь-якого закону, зокрема і спеціального, ви це усуваєте, а в минулорічній закон ви це впираєте. І це даватиме можливість судам тлумачити цю норму подвійно, я так дуже м'яко і толерантно про це кажу, а іноземці, які звернуться до суду, матимуть можливість вимагати укладання з ними угод щодо купівлі сільськогосподарської землі без будь-яких референдумів, про які ви, до речі, так багато говорили.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 418. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 59.

Рішення не прийнято.

Пузійчук. Не наполягає.

Поправка 421. Королевська. Не наполягає. Павленко? Павленко наполягає.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Шановний пане Голово! Шановні колеги! Власне, у попередній моїй поправці 391, яку ми, на жаль, не розглядали, чітко вказувалося, що будь-які дії в рамках земельної реформи можуть відбуватися лише після проведення всеукраїнського референдуму, на чому ми продовжуємо наполягати.

Стосовно цієї поправки. Пропонується не вносити зміни до статті 22 Земельного кодексу України. Що ж це за частина п'ята статті 22 Земельного кодексу України? Нею чітко визначено, що землі сільськогосподарського призначення не можуть передаватися у власність іноземцям, особам без громадянства, іноземним юридичним особам та іноземним державам.

На жаль, автори цього законопроекту хочуть вилучити цю норму. А це тільки підтверджує, що вони і всі, хто за нього проголосує, хочуть продавати землю іноземним громадянам, навіть без проведення всеукраїнського референдуму, що обіцяв Президент України.

Прошу поставити на голосування поправку і не виключати цю...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 421. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 52.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Столлар. Не наполягає.

Поправка 426. Німченко. Не наполягає. Шуфрич наполягає? Бачу. Шуфрич.

ШУФРИЧ Н.І., голова Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую, Дмитре Олександровичу. Я тільки що вам передав листа, в якому зазначив, що наполягаю на всіх своїх поправках до кінця розгляду цього законопроекту. Дякую вам.

Колега Мазурашу, коли ви згадуєте ОПЗЖ і майстра спорту, имейте яйця називати фамілію.

Стосовно маніпуляцій. Апелюють до маніпуляцій і дезінформації тоді, коли немає фактів і аргументів довести зворотне. Тому, будь ласка, назвіть факт маніпуляції, факт дезінформації. Доведіть інформацію, яка це спростовує. Оце буде по-мужски. А коли нічого сказати, то нечего на зеркало пенять, коль рожей не вышли.

Спасибо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, давайте ви будете мірятися своїми досягненнями в спорті поза межами Верховної Ради України. Добре? (*Шум у залі*).

Зараз проголосуємо, тоді дам слово для репліки Мазурашу.

Ставлю на голосування поправку 426 Шуфрича. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 45.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Мазурашу, репліка.

МАЗУРАШУ Г.Г. Шановний пане колего, ви дуже неуважні. Я вам сказав, що з повагою ставлюся до звання майстра спорту зі стрільби з лука, це олімпійський вид спорту. Я сказав, що ви – заслужений майстер маніпуляцій (*Оплески*). А вже до моєї першої поправки справа дійшла лише сьогодні, а ви вже позавчора маніпулятивно звинуватили, що нібито фракція «Слуга народу» зливає свої поправки.

Подивіться на своїх колег, які наполягають не на всіх поправках, не всі поправки пояснюють. Під час обговорення своєї поправки я розказував не про чисте небо, гарні поля тощо, а про державницьку позицію і просив підтримати поправку.

Вибачте, я вам не буду показувати те, що ви попросили (*Сміх у залі. Оплески*). Тому що це не входить до функцій парламентаризму.

А мої поправки – державницькі, прошу вас підтримувати їх (*Шум у залі*).

Дякую вам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 427. Павленко.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Шановний пане Голово! Шановні колеги! Не буду втягуватися в цю дискусію, але, на жаль, так трапляється, що люди, які сьогодні представляють партію влади, у свій час були ганебно звільнені колегією міністерства з посади за профнепридатність, непрофесіоналізм, нездатність управляти. Нині вони, на жаль, перебувають у партії влади, ще й мають якесь право голосу. Тому не дивно, що такі недолугі, непрофесійні рішення продукуються чинною владою.

Прошу мою поправку поставити на голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 427. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 45.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка. Павленко.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Шановний пане Голово! Шановні колеги! Це теж надзвичайно принципова поправка, якою пропонується статтю 22 Земельного кодексу України доповнити частиною п'ятою такого змісту: «Землі сільсько-господарського призначення не можуть передаватися у власність іноземцям,

особам без громадянства, іноземним юридичним особам та іноземним державам».

Прошу проголосувати за цю поправку і сподіваюся, можливо, під час цього голосування партія влади підтвердить, що вона не планує через прийняття такого закону продавати землю іноземним громадянам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 428. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 57.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Поправка 429. Павленко.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Шановний Голово! Шановні колеги! Ця поправка теж стосується статті 22 Земельного кодексу України. У ній пропонується доповнити статтю 22 новою частиною такого змісту: «Порушення вимог частини п'ятої цієї статті є підставою для примусового відчуження таких земельних ділянок сільськогосподарського призначення в судовому порядку».

Наполягаю на тому, що ми повинні таким законом чітко сказати, що українська земля – це наше багатство, яке захищене Конституцією України, і не може продаватися іноземним громадянам.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 429 Павленка. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 46.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Поправка 430. Волошин. Наполягає?

ВОЛОШИН О.А., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»).* Шановні колеги, я, до речі, дуже радий, що завдяки такому тривалому розгляду цього дуже важливого законопроекту деякі народні депутати з монобільшості нарешті отримали можливість виступити. А то так і просидите п'ять років, виборці навіть ваш голос не почують. Знаєте, люди, які сидять і тільки плескають, – це масовка на ток-шоу.

Закликаю представників більшості частіше виступати, брати слово, висловлювати свою позицію. Ви сюди прийшли не лише кнопки тиснути, конверти отримувати та плескати, а ще й представляти свою позицію, тоді люди вас запам'ятають. А то захочуть вам подякувати за вашу законотворчу

діяльність і навіть на вулиці не впізнають, тому що ніколи не бачили і не знають, як ви виглядаєте.

Тепер щодо суті моєї поправки. Ми хочемо чітко окреслити перелік осіб, юридичних і фізичних, яким у власність можуть передаватися землі, і категорично виключити звідти іноземців. Тому що ми розуміємо: все, що не заборонено, може бути дозволено.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, давайте виступати щодо поправок (*Шум у залі*). Я всім зараз про це скажу і вам, зокрема, Олегу Анатолійовичу. Це раз. І два. Навіть те, що ви говорите про іноземців, не стосується цієї поправки.

Шановні колеги, давайте дивитися по конкретиці. Добре? Дякую.

Ставлю на голосування поправку 430. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 44.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Поправка 431. Волошин.

ВОЛОШИН О.А. Дуже радий, шановні колеги, що є реакція: іншу кнопку натиснули, не автоматом.

Шановний Дмитре Олександровичу, знаєте, в тому інституті, який ми з вами закінчували, нас вчили *principle of reciprocity*, тобто принципу взаємності, а простіше, по-народному: «какой привет, такой и ответ». Так що ми будемо відповідати на хамство з боку представників монобільшості, якщо вони нам будуть хамити.

А зараз прошу поставити мою поправку на голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 431 Волошина. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 44.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Торохтій. Не наполягає.

Поправка 441. Тимошенко Юлія Володимирівна. Немає? Цимбалюк. Бачу.

ЦИМБАЛЮК М.М. Фракція «Батьківщина». До речі, про яйця. За статистичними даними цього року виробництво яєць в Україні зменшилося на 16 відсотків. Це якраз досягнення реформи в сільському господарстві.

Продовжуючи тему, яку розпочав колега з фракції Сергій Соколов. Нормами цього законопроекту не тільки знищується тваринництво, невідомо, як буде з пасовищами, у ньому не пропонується внесення змін до кодексу, якими

заборонялося б викупувати землю сільськогосподарського призначення росіянам, що є в законі. А як сказав колега з фракції пан Власенко, кодекс має більшу силу, ніж закон. Слід, щоб це було саме в кодексі.

Вважаємо, що цей законопроект варто повернути на доопрацювання, врахувавши всі ті пропозиції.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 441 Цимбалюка. Комітет її не підтримав. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 63.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Поправка 443. Івченко.

ІВЧЕНКО В.Є. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, послухайте мене уважно. Скажіть, будь ласка, на якій підставі комітет відхилив поправки, якими представники фракції «Батьківщина» пропонували всі земельні правочини, що проводяться зараз у Криму і в ОРДЛО, визнати нечинними? Чому комітет відхилив ці поправки?

Ми маємо чітко зафіксувати, що все те, що зараз відбувається на цій території, є нікчемним. Ми ці поправки вносили, їх подавали Лабунська, Тимошенко, Івченко. Ми пропонуємо, колеги, щоб ви ретельно вивчали проекти законів і реально бачили, що в них є різні схеми і «хотелки». І ми подали багато поправок для того, щоб покращити законопроект.

Нагадаю вам, колеги, що монобільшість подала більше 700 поправок. Отже, одна третина поправок – від монобільшості та дві третини – від всієї опозиції.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради
України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 443 народних депутатів Тимошенко та Івченка. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 60.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 444. Лабунська. Немає.

Поправка 445. Лабунська. Не наполягає.

Поправки 447 і 448.

Поправка 455. Мазурашу.

Перепрошую... Поправку 453 враховано. Дивіться уважніше, колеги.

Поправка 454. Холодов. Наполягаєте? Не наполягає.

Поправка 456. Дубнов (*Шум у залі*).

Ви наполягаєте? Ну то підніміть руку. Прошу, пане Мазурашу. А, поправку 455 враховано, перепрошую.

Поправка 460. Грищенко. Не наполягає.

Поправка 461. Шол. Не наполягає.

Поправка 463. Шкрум. Не наполягає.

Поправка 464. Лабунська. Не наполягає.

Поправка 465. Тимошенко Юлія Володимирівна. Немає. Цимбалюк, будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги! Продовжуючи попередні виступи. Коли ми говоримо про фермера, який має стати за ідеологією аграрної реформи основним господарем сільськогосподарської землі, то тут щось не так. Вчора згадувалося, що ще в 1990 роках фермери отримали по 50 гектарів для обробітку, оформили згідно з чинним законодавством фермерські господарства. Вони всі ці роки дотримувалися сівозмін, берегли землю, а за цим законопроектом їм пропонують доплатити, щоб уже викупити свою ж землю. Вибачте мені, чи знайдуть ці фермери кошти? Звичайно, ні. Тоді цю землю викупить той, хто доведе походження грошей, або ця земля...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 465. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 60.

Рішення не прийнято.

Веде засідання Голова Верховної Ради України

РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 466. Власенко Сергій Володимирович. Увімкніть, будь ласка, мікрофон.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, пане Голово. Як раніше звучала стаття 33 Земельного кодексу України: «Земельні ділянки, призначені для ведення особистого селянського господарства, можуть передаватися громадянами у користування юридичним особам України...».

Що робиться цим законопроектом? Із статей кодексу виключається слово «України». Це означає, що будь-яким юридичним особам можуть передаватися земельні ділянки сільськогосподарського призначення.

Насправді це дуже символічно. Ви викидаєте Україну із цього проекту закону. Повністю викидаєте Україну із питання щодо стратегії та державної політики у галузі земель сільськогосподарського призначення. Ви заводите іноземні юридичні особи, надаєте їм можливість отримувати контроль за українською сільськогосподарською землею. І це не колізія, це ваша ідеологія. Ви викидаєте Україну з української землі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету. Це поправка 466.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Шановний колего, стаття 33 – про передачу земель у користування, а не у власність. Не плутайте ці два поняття.

Ще раз, стаття Земельного кодексу України, де визначені суб'єкти, тобто ті, хто може бути власником сільськогосподарської землі, жодним чином не змінюється. Ці суб'єкти були встановлені в минулому році законом (проект [№ 2178-10](#)).

Ще одна моя ремарка щодо різної юридичної сили Земельного кодексу України і закону. Будь-який кодекс – це кодифікований закон. І кодекс і закон має однакову юридичну силу. Іншу юридичну силу в нас має тільки Основний Закон України – Конституція. Думаю, не потрібно дискредитувати горде ім'я Львівського національного університету імені Івана Франка.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 466. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 62.

Рішення не прийнято.

Поправка 467. Пузійчук. Немає.

Поправка 473. Павленко.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Шановний пане Голово! Шановні колеги! Ця поправка стосується частини першої статті 33 Земельного кодексу України і спрямована на захист тих, хто веде особисте селянське господарство. На жаль, цим законопроектом створюються преференції для іноземних компаній, транснаціональних компаній, але обмежуються можливості простих українських громадян, як фермерів, так і тих, хто сьогодні веде особисте селянське господарство.

Прошу поставити цю поправку на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 473 народного депутата Павленка. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 55.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Поправка 474. Павленко.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Шановні колеги! Цією поправкою підтримується позиція попереднього доповідача, який наполягав на поверненні до проекту закону слова «України» щодо юридичних осіб. У поправці пропонується частину першу статті 33 Земельного кодексу України після слів «юридичним особам» доповнити словом «України».

Ми наполягаємо, що будь-які відносини в земельних питаннях мають відбуватися виключно з юридичними особами України. І припиніть продавати землю наліво і направо іноземним громадянам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 474 народного депутата Павленка. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 49.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Поправка 475. Павленко.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Шановні колеги! Поправка стосується частини першої статті 33 Земельного кодексу України, у ній пропонується виключити абзац другий. Поправка так само спрямована на захист інтересів українських громадян, українських селян і недопущення будь-яких дій із українською землею, зокрема її продажу іноземним громадянам та іноземним юридичним компаніям.

Ми продовжуємо наполягати на тому, що в законопроекті має бути чітко зафіксовано, що будь-які дії із землею, її продаж, до того ж продаж будь-якої землі і на будь-яких умовах іноземним компаніям, можливі тільки після проведення всеукраїнського референдуму.

Не бійтеся почути голос людей, не бійтеся почути точку зору українських громадян, не ховайтеся під лавкою, а чесно запитайте: люди підтримують продаж землі чи ні. Ми на цьому наполягаємо – лише після проведення всеукраїнського референдуму.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 475. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 46.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Поправка 476. Волошин.

ВОЛОШИН О.А. Колеги, сподіваюся, що в цьому залі всі знають таке визначення, як «задум законодавця». Можна посилатися на будь-які інші закони, але професійні риси, до речі, в цьому я повністю довіряю досвіду і знанням пана Власенка... Якщо в процесі розгляду свідомо на рівні комітету було викинуто слово «України» після словосполучення «юридичні особи», то це означає, що задум законодавця полягав у тому, що не лише українські юридичні особи можуть володіти землею.

Крім того, ви ж самі прописуєте пріоритетне право викупу для тих, хто користується землею. Я вже не кажу, що наша політична сила, в принципі, не розуміє, чому іноземні юридичні особи мають навіть користуватися. Нехай

реєструються як юридична особа в Україні і користуються українською землею, тому що можна знайти якогось дядька, на нього формально приватизувати тисячі гектарів, як і роблять великі холдинги в усьому світі. Хочу зрозуміти логіку, навіщо ви виключили слово «України»?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 476 Волошина. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 49.

Рішення не прийнято.

Поправка 477. Колтунович Олександр Сергійович.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Дякую, вельмишановний пане Голово. Звичайно, поправка по суті якраз подібна до поправки мого колеги.

У поправці 455, за дивним збігом, наш колега Мазурашу пропонує виключити слово «України» і залишити так: земельні ділянки, призначені для ведення особистого селянського господарства, можуть передаватися громадянами у користування юридичним особам. Безумовно, це стосується користування, правильно голова комітету це підкреслює, однак слово «України» виключається. Ми, безсумнівно, пропонуємо доповнити словом «України». Це найперше, чого стосується поправка 477.

Ще по суті. Ви тут звертаєте увагу щодо ефективної роботи, якою вам не дають займатися. Дивіться, ви за півтора року так напрацювали... Наприклад, попередня влада, я не є її прихильником, залишила вам зростання в сільському господарстві на рівні 7,1 відсотка. До кінця 2019 року в нас уже було плюс 1,1 відсотка, а в 2020 – мінус 11,5 відсотка, цього року, уже два місяці, – мінус 6,5 відсотка. То це так ми, точніше, не ми, а ви виявляєтеся ефективно працюєте.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 477 Колтуновича. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати...

Вибачте, позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Шановні колеги! Дякую попередньому промовцю, що звернув увагу, що це норма все-таки про користування. Перше.

Друге. Можливо, для когось я відкрию секрет, але в Україні ніколи не було обмежень щодо осіб, які беруть землю, зокрема сільськогосподарського призначення, в оренду, прочитайте уважно Закон України «Про оренду землі», відкрийте Державний реєстр речових прав на нерухоме майно на сайті Міністерства юстиції України, ви знайдете тисячі законних способів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зараз проголосуємо.

Ставлю на голосування поправку 477. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 52.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Мазурашу, репліка.

МАЗУРАШУ Г.Г. Я вдячний колегам із ОПЗЖ, що вони дають мені можливість ще виступати. Хто сумнівається, подивіться статистику, це далеко не перші мої виступи в парламенті. Шкода, що ви не стежите за діяльністю парламенту.

Колезі, який мене згадав, дякую, що він звертає увагу на проблемні питання в цьому законопроекті. Деякі ваші поправки я теж підтримую, незважаючи на те, що перебуваю в монобільшості, а ви – в опозиційній силі.

Але повернуся до іншої теми, про яку, не називаючи прізвище, «з кущів» сказав колишній міністр у справах сім'ї, молоді та спорту. Доводжу до вашого відома, а ви були дуже непрофесійним міністром, що я звільнився не через профнепридатність, як ви кажете, а за власним бажанням, тому що не визнавав вас як міністра-напівбога. Це була відкрита історія, всі дані в Інтернеті є (*Шум у залі*).

Якщо ви хочете, запрошую вас відкрито поспілкуватися на майданчику щодо питання у сфері фізичної культури і спорту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наступна поправка. Кириленко.

КИРИЛЕНКО І.Г. Івченко, а я – наступний.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Івченко.

ІВЧЕНКО В.Є. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, я все-таки наполягаю, щоб прокоментували ту поправку, яку відхилив комітет. Нею пропонується частину першу статті 16 кодексу доповнити таким реченням: «Будь-які правочини щодо землі та іншого нерухомого майна, які знаходяться на тимчасово окупованих територіях або на окремих територіях Донецької та Луганської областей (ОРДЛО), визначеними такими згідно із законами, уважаються нікчемними за законом». Колеги, саме цю поправку і відхилив комітет.

Ми, наполягаючи на прийнятті таких поправок, намагаємося покращити законодавство. Невже ми з вами, я насамперед звертаюся до всіх патріотів, патріотичних фракцій, не можемо зрозуміти, що в цьому законопроекті багато напхано «хотелок» і схем? Невже ми не можемо зрозуміти, що в ньому немає фермера, а є виключно гроші, колеги?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 484 Івченка (*Шум у залі*). Не кричіть, будь ласка. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 56.

Рішення не прийнято.

Дякую.

Поправку 483 враховано, можемо поставити її на підтвердження. Її враховано, Іване Григоровичу.

КИРИЛЕНКО І.Г. (*Не чути*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вадиме Євгеновичу, підійдіть, будь ласка.

Поправка 489. Тимошенко. Івченко.

ІВЧЕНКО В.Є. Шановний Дмитре Олександровичу, тут непорозуміння, бо в нас теж є відповідні таблиці, за якими ми готувалися. Ми називаємо саме ті поправки, які дійсно відхилені, і не називали поправки, які враховані. Давайте просто будемо розуміти один одного, багато поправок, можливо, таблиці змінювалися в останній момент.

Все-таки я наполягаю, пане головуючий, щоб голова комітету дав відповідь, де ми в цьому законопроекті передбачили те, про що говорять представники фракції «Батьківщина», що на окупованих територіях Донецької та Луганської областей всі договори з нерухомим майном, особливо із землею, є нікчемними. Ми на цьому наполягали, подали поправку, але її чомусь відхилено. Я хочу, щоб це прокоментували. Можливо, це положення є в інших статтях законопроекту? Це важливо, для того щоб приймати рішення щодо голосування таких проектів законів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ми ставили на голосування поправку 484. Ви, Іване Григоровичу, сказали, що це поправка 483, але її враховано. Я вам ще раз повторюю, таблиці однакові. Якщо ні, підійдіть і покажіть мені.

Позиція комітету щодо поправки 489.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Позиція щодо поправки 489. Поправку відхилено (*Шум у залі*). Тому що поправка 489 взагалі про пасовища. А те, про що ви говорите, це зовсім інша історія (*Шум у залі*).

Ну, дивіться, стосовно того, що ви говорили раніше. По-перше, подібні норми були прописані в законі (проект [№ 2178-10](#)). По-друге, я не розумію конструкції. Будь-які дії окупаційної влади є незаконними. Це взагалі не дискусійне питання. Так є відповідно до всіх законів, всіх без винятку. Тобто ми говоримо: щодо землі – не можна. А щодо всього іншого, що, можна? На чому акцент? Поясніть мені.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 489 Івченка. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 51.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 490. Тимошенко. Івченко.

ІВЧЕНКО В.Є. Колеги, насамперед звертаюся до мажоритарників з Прикарпаття, Буковини, Закарпаття тощо. За цим проектом закону ми чітко розуміємо: все, що не внесено до кадастру, зокрема ліси, буде вважатися безгосподарним і передаватися місцевим чиновникам на відкуп.

Важливо, щоб ви усвідомили, що більшість державних лісгоспів оформили землі, а інші, які мають у користуванні ліси, землі не оформили. На жаль, цим законопроектом ми визначаємо ці землі безгосподарними і передаємо їх на дерібан місцевим чиновникам.

Колеги, під час прийняття закону ви обіцяли провести інвентаризацію, що передбачає внесення всіх даних до кадастру, на 100 відсотків це стосується лісів, водойм, природно-заповідних фондів і парків. На жаль, цього не зроблено. Зрозумійте, будь ласка, за що ви голосуєте в цьому контексті.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 490 народних депутатів Тимошенко та Івченка. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 59.

Рішення не прийнято.

Веде засідання Голова Верховної Ради України **РАЗУМКОВ Д.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наступна поправка 492. Івченко.

ІВЧЕНКО В.Є. Фракція «Батьківщина». Колеги, я так і не зрозумів, чому ви не усвідомлюєте важливість інвентаризації всіх земель, що має бути передбачено в цьому законопроекті. Я не розумію, чому така тотальна безвідповідальність. Чому ви не вчитуєтеся у відповідний законопроект? Це було озвучено всім аграріям, органам місцевого самоврядування – провести інвентаризацію. Неможливо, колеги, сьогодні залишати особливо цінні землі або особливі природоохоронні території, парки і ліси безгосподарними.

Повірте, цим будуть користуватися різні «схемщики». Нам важливо, щоб ви зрозуміли ситуацію і те, що децентралізація – це не тільки повноваження

щодо розпорядження, але й економіка. Економіка – коли від цієї землі будуть надходити справедливі кошти, колеги. Ось це говорить...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 492. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Шановний колего, у нас, у країні, якщо я не помиляюся, 10,2 мільйона гектарів державних земель лісгосподарського призначення. Вони за цим проектом закону місцевим громадам не передаються, а залишаються в розпорядженні Кабінету Міністрів України. Щодо цього зміни не вносяться (*Шум у залі*).

Чекайте, ще є комунальні ліси в розпорядженні місцевих громад. Це перший момент.

Другий. Природно-заповідний фонд. Це переважно повноваження Верховної Ради України, на чому ми сьогодні акцентували увагу. До цієї частини також зміни не вносяться.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 492. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 51.

Рішення не прийнято.

Поправка 494. Павленко.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Шановний пане Голово! Шановні колеги! Цією поправкою пропонується не вносити зміни до статті 36 Земельного кодексу України.

У чому ж суть і проблема? Це обмеження розміру земельної ділянки, що надається громадянину в оренду для городництва і не може перевищувати 0,6 гектара, як пропонують автори цього законопроекту, вносячи зміни до частини другої статті 36 Земельного кодексу України.

На наш погляд, це є неправомірним, оскільки ні в Земельному кодексі України, ні в Законі України «Про оренду землі» не передбачено обмежень щодо оренди землі в цілому. Крім того, незрозуміло, як будуть діяти такі обмеження для тих громадян, які вже орендують земельні ділянки для городництва площею більше ніж 0,6 гектара.

Це чергова поправка, яка спрямована на захист українського громадянина, українського селянина, а також проти вашого бажання продати землю іноземцям.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 494. Комітет її не підтримав. Я правильно розумію, так? Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 40.

Рішення не прийнято.

Поправка 496. Ковальов.

КОВАЛЬОВ О.І. Зазначу, що в мене поправки з 496 по 524. Якщо можна дайте 1 хвилину, я...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Одна хвилинка. Будь ласка.

КОВАЛЬОВ О.І. Хочу наголосити на тому, що спочатку ми прийняли закон про зниження податку на додану вартість у розмірі 14 відсотків. Якщо ви зайдете до пошукової системи, то побачите, що в 2021 році найбільше в історії України подорожчав хліб. Це перший момент.

Ми зараз приймаємо законопроект № 2194, яким у нерівні умови ставляться звичайні фермери і великі агрохолдинги. Це другий момент.

Я вам хочу сказати з певністю більш ніж 100 відсотків, що третім у парламенті буде розглядатися законопроект [№ 3131](#) про збільшення в шість разів податку на землю для звичайних громадян. Що це значить? Що спочатку ми знижуємо податок на додану вартість на 30 відсотків, формуючи саме грошову базу для великих агрохолдингів, далі ми забезпечуємо оренду саме в частині переважного права. У законопроекті № 3131 ми зможемо... Зауважу, що я за перший і другий законопроекти не голосував, за третій теж не буду голосувати. Одноосібникам ми збільшимо податки для того, щоб вони продали свою землю. От і все. Ось, яка система буде. Це третій момент.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я так розумію, ви не будете наполягати на голосуванні, так? Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Позиція комітету щодо вашої поправки. Ви хочете зняти обмеження, пов'язане із городництвом, що пропонується в цьому проекті закону. Правильно я розумію?

На півдні України минулого року був величезний ажіотаж щодо виділення сотень тисяч гектарів без аукціону за нормою, якою не встановлюється обмеження, пов'язане із городництвом. Саме тому ця норма вводиться, шановний народний депутате.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Наступна поправка 529. Батенко. Не наполягає? Наполягає?

Шановні колеги, надіньте, будь ласка, маски.

БАТЕНКО Т.І. Продовжуючи цю логіку щодо городництва, я хочу сказати, зрозуміло, що ми йдемо правильною дорогою в питанні дерегуляції. У рамках цього ми з такою легкістю знімаємо заборону на зміну цільового призначення, і буде те, як кажуть, що хочете. Водночас ми цією поправкою пропонуємо не встановлювати обмеження розміру земельної ділянки, що надається громадянину в оренду для городництва, на рівні 0,6 гектара. Жорстко вмотивовано, що саме 0,6 гектара. Вважаю, що це порушення конституційних прав громадян, що

може призвести до переділу ринку, відбору земельних ділянок в українців, які вже орендують ділянки для городництва більшої площі.

Думаю, доцільно підтримати цю пропозицію і в рамках великої дерегуляції, програми «Велике будівництво» та великого розпродажу землі проголосувати за цю невеличку поправку.

Дякую. Прошу поставити її на голосування.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 529 народного депутата Батенка. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 64.

Рішення не прийнято.

Поправка 530. Німченко.

Веде засідання Голова Верховної Ради України **РАЗУМКОВ Д.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шуфрич Нестор Іванович.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, шановний головуючий. Сьогодні позиція чотирьох фракцій у Верховній Раді України одна: зберегти норми чинної редакції Земельного кодексу України, якими забезпечується контроль держави щодо можливих зловживань стосовно зміни призначення земель сільськогосподарського використання.

Шановні колеги, я завжди виступаю за принциповість у питанні взаємин між народними депутатами України. Я не сприймаю виступи, коли є натяки, не називаючи прізвища. Пан Мазурашу дійсно був звільнений рішенням колегії Міністерства у справах сім'ї, молоді та спорту за часів Президента Ющенка. Сьогодні він вдруге натякає, боячись назвати прізвище того, про кого говорить.

Извините, колега, не надо мне ничего показывать, судя по всему, этого действительно нет.

Спасибо.

СТЕФАНЧУК Р.О. Репліка. Так, прошу... Хоча, після голосування. Проголосуємо, тоді... Спочатку поставимо поправку на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 530 Шуфрича. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 37.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Репліка Мазурашу. Після цього підійдіть, будь ласка, Георгію Георгійовичу.

МАЗУРАШУ Г.Г. Дякую, що ви мені даєте можливість ще окремо, ексклюзивно поспілкуватися зі спікером.

Шановний майстре спорту зі стрільби з лука (з повагою), мені шкода, що ви, займаючи високі посади у державі, не знаєте, що керівників обласних структурних підрозділів призначають чи звільняють не рішеннями міністерств. Я був звільнений за власним бажанням у зв'язку із переходом на навчання за програмою «Державна служба» до магістратури розпорядженням голови Чернівецької обласної державної адміністрації, щоб ви знали. І якщо ви дуже хочете, приїздіть до Чернівців, я вам покажу оригінал цього розпорядження, щоб ви просто були в темі.

Стосовно законопроекту. Давайте продовжувати удосконалювати його. До речі, сказане вами у попередньому виступі я підтримав, натиснувши зелену кнопку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку... Вибачте, виступ.
Поправка 531. Шуфрич.

ШУФРИЧ Н.І. Колего Мазурашу, не бійтеся прізвище називати. Ви вже втретє сьогодні боїтеся назвати прізвище.

Шановні колеги, ми зараз, дійсно, просимо вас залишити чинну редакцію Земельного кодексу України. Ми вистраждали його в 2001 році. Розтрощивши зал Верховної Ради України, ми відстояли право наших громадян бути власниками землі та право продавати її, але тоді, коли ця земля матиме реальну вартість, щоб її не забрали в людей задарма, а потім перепродали в 10 разів дорожче. Щоб люди потім із вилами не йшли і не забирали землю назад. Ми наполягаємо на тому, щоб діяла чинна редакція Земельного кодексу України.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 531 Шуфрича. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 44.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Наступна поправка 532. Волошин.

ВОЛОШИН О.А. Знову-таки, колеги, це вже, як бачите, абсолютно різні народні депутати подають однакові по суті поправки. Чому ми встановлюємо в законопроекті таке штучне обмеження на передачу в оренду земельних ділянок для городництва?

Взагалі таке враження, що поставлене завдання створити те, про що сказали пан Ковальов та інші наші колеги. Робиться все для того, щоб, навіть якщо хтось не захоче продавати землю, прискорити продаж землі, тому що очікуються кращі ціни на світовому ринку та в Україні і намагатимуться змусити людей до продажу. Це абсолютно штучна історія для того, щоб дозволити скупити землю нашим та іноземним великим корпораціям за найнижчими цінами. Ось і все.

Єдине прохання. Багатьом фермерам зручно орендувати землю, простим громадянам теж зручно орендувати. Вони не мають фондів на те, про це вже тисячу разів говорилося, щоб викуповувати землю. Не підштовхуйте. Якщо ви вже самі кажете, що це право, а не обов'язок, для того щоб ринок землі...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 532 народного депутата Волошина. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 45.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Колтунович Олександр Сергійович.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Вельмишановний пане Голово! Безумовно, норма суперечить частині першій статті 121 Земельного кодексу України.

Юрій Іванович Загородній наполягав на виступі як співавтор. Можемо передати йому слово?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, на жаль, ви почали виступати щодо поправки.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Без питань.

Відповідно до частини першої статті 121 Земельного кодексу України громадяни мають право на передачу їм земельних ділянок, це те, про що ми вже говорили: комусь 4 гектари, комусь 2 гектари для ведення особистого селянського господарства і так далі. Це визначено чинним законодавством України і на сьогодні доречно. Я не бачу сенсу вносити зміни. Це перше.

Друге. Голова комітету не відповів на запитання: що це за такі професійні кроки нинішньої влади, які так обвалили індекс обсягу сільськогосподарського виробництва? Ми бачимо вже три роки поспіль (кінець 2019, 2020 і 2021) падіння сільськогосподарського виробництва на тлі низької бази порівняння. Що будемо з цим робити? Як вирішуватимемо це питання? «Земельним» законом це не вирішується, а в нас реальна криза в сільському господарстві, в агропромисловому комплексі в цілому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 533. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 47.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Поправка 534. Шуфрич.

ШУФРИЧ Н.І. Шановні колеги, невже можна називати маніпуляцією позицію чотирьох фракцій (підкреслюю, чотирьох абсолютно різних за своєю ідеологією сил) стосовно вимоги зберегти єдину норму, а саме: залишити контроль держави в питаннях щодо зміни призначення земель сільськогосподарського використання.

Про що йдеться, щоб наші громадяни достеменно зрозуміли. Коли земля виводиться з аграрного фонду, її можна буде продавати іноземцям. Тоді, дійсно, існує велика підозра, що виникне реальна загроза національній безпеці і наші землі стануть власністю іноземців.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 534. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 43.

Рішення не прийнято.

Поправку відхилено.

Поправка 535. Крулько.

КРУЛЬКО І.І. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги! Моя поправка стосується того, що законопроектом планується обмежити площу земельної ділянки, що надається громадянину в оренду для городництва, і вона не може перевищувати 0,6 гектара.

Це є неправомірним, оскільки ні Земельним кодексом України, ні Законом України «Про оренду землі» не передбачено обмежень щодо оренди землі в цілому. Крім того, взагалі незрозуміло, як це обмеження буде діяти для тих громадян, які вже орендують земельні ділянки для городництва площею більше ніж 0,6 гектара.

Вважаю, що мою поправку треба підтримати і виключити підпункт 14 статті 36 з цього законопроекту. На переконання нашої фракції, це положення, так само як і весь законопроект, є абсолютно непродуманим. Норми проекту закону фактично позбавляють можливості розвивати фермерство і створюють передумови для того, щоб іноземці та іноземні юридичні особи могли відібрати українську землю. Стоп розпродажу української землі!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету є, немає? Не наполягаєте, я зрозумів.

Ставлю на голосування поправку 535. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 52.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Наступна поправка 536. Цимбалюк.

ЦИМБАЛЮК М.М. Фракція «Батьківщина». Шановний головуєчий! Шановний доповідачу! Вчора Микола Сольський, шанований мною голова комітету, сказав, що основними причинами передачі повноважень щодо використання земель чи контролю за цим на місця, є, перше, зменшення бюрократичних перепон, і, друге, зменшення корупції.

Я частково з цим не погоджуюся, бо мені здається, що з корупцією слід боротися. І те, що відбувається в Держгеокадастрі та в інших структурах, не витримує жодної критики. Корупціонери мають бути притягнуті до кримінальної відповідальності, а держава повинна здійснювати свої функції.

У мене є великий сумнів, що обласні державні адміністрації зможуть повною мірою виконувати контрольні функції. Це слід все-таки передбачити в законодавстві. Цей законопроект потрібно...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 536. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 61.

Рішення не прийнято.

Поправка 537. Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. Шановні колеги! Звертаюся до голови комітету. Вважаю, що схема розбазарювання земель, про що ви сказали, через видачу тисяч гектарів для городництва – це реальна схема, що почала працювати після виборів, поки нові ради не набули своїх повноважень. Саме тому це трошки заплутало зал.

Прошу вас чітко підтвердити, що в остаточній редакції законопроекту залишається норма, за якою площа земельної ділянки для городництва не може перевищувати 0,6 гектара, щоб потім ніхто на цьому не спекулював. Це зупинить схеми обгородок, які відбуваються в Запорізькій, Херсонській, Миколаївській та інших областях, коли тисячі гектарів земель почали передавати для так званого городництва під виглядом нібито реформи.

Якщо норма щодо обмеження 0,6 гектара залишається, то я знімаю свою поправку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дуже радий чути. Позиція комітету?

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Так. Шановний колего, підтверджую, обмеження – 0,6 гектара. Я з вами абсолютно погоджуюся і вдячний, що ви також звернули увагу на те, що сьогодні звучало в залі.

Щодо інших моментів. Це відповідь на запитання колег, які були раніше. Це пов'язано із видачею, тому що в нас норми прямої дії. Очевидно, ми не можемо заборонити використання, бо те, що було видано раніше, якщо це відбувалося з дотриманням процедури закону, недосконалого, але закону, то цим мають займатися правоохоронні органи. Але зараз це норми прямої дії: обмеження у видачі – 0,6 гектара.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 537... Не наполягаєте на голосуванні? Добре.

Наступні дві поправки, 538 і 539, Княжицького. Я так розумію, Миколо Леонідовичу? Одна хвилинка, після цього голосуємо дві поправки.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую. Шановний колего, мені все-таки не зрозуміло. Якщо ми кажемо, що в нас є зловживання під час виділення землі для городництва, тому потрібно це заборонити. Якщо ми говоримо, що в нас є зловживання з боку Держгеокадастру, тому держава жодним чином не повинна регулювати зміни цільового призначення, а лише місцеві ради. Тоді нам треба взагалі державу розпустити, бо корупція є всюди.

У моїх поправках пропонується... Я не розумію, чому ми маємо для нормального городництва, якщо люди хочуть цим займатися, обмежувати земельні ділянки площею 0,6 гектара. Мені здається, держава мала б це підтримувати.

Звичайно, з такими фактами, про які говорив попередній промовець, потрібно боротися. Але це зовсім не повинно обмежувати тих людей, які справді хочуть займатися городництвом, щоб під виглядом боротьби з корупцією потім продати їхні землі.

Дякую. Прошу поставити на голосування ці дві поправки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 538 Княжицького. Комітет її не підтримав. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 59.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування поправку 539 Княжицького. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 56.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Наступна поправка 546. Івченко.

ІВЧЕНКО В.Є. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, хочу пояснити в чому проблема з городництвом і так званим виділенням землі організаціям осіб з інвалідністю. Якщо б не було обмеження, дякую, що ми проголосували за

нього, то одним, дійсно, справедливо дають для городництва 50 і 60 соток, а ті, хто заносить хабарі, отримують по 2, 3, 5 гектарів. І не можна покарати таких людей, бо вони це роблять правомірно, видаючи для городництва тисячі гектарів. Правомірно, але, повірте, на тисячі гектарів картоплю збирати не будеш.

Абсолютно зрозуміло, що потрібно робити обмеження для того, щоб під дію таких норм підпадали і чиновники будь-якого рівня. Треба спокійно надавати всім однакові наділи для городництва – і тим, хто дає хабарі, і тим, хто не дає. І проектом закону це передбачається. Важливо підтримати встановлення обмеження площею 0,6 гектара.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 546 Івченка. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 56.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Поправка 551. Кабаченко. Не наполягає, бачу.

Поправка 556. Волошин. Наполягаєте? Увімкніть мікрофон Волошина, будь ласка.

ВОЛОШИН О.А. Шановні колеги, у нас виникла цікава дискусія навколо городництва. Я абсолютно підтримую позицію, яку висловив, до речі, наш ідеологічний опонент пан Княжицький. Якщо в нас, в країні, проблеми із правозастосуванням, то це не означає, що потрібно штучно через прийняття законів боротися з цим. Це однаково, знаєте, як зловживання із отриманням допомоги при народженні дитини. Давайте тоді взагалі скасуємо її.

Але чому саме 0,6 гектара? Встановіть якісь... Знову-таки, візьмемо приклад американського законодавства. Там багато що ґрунтується на здоровому глузді. Скільки реально може людина обробити, якщо, дійсно, йдеться про городництво? Звісно, що не 20 гектарів, але й не 60 соток.

Встановіть якісь розумні обмеження, щоб це унеможливило використання наділ в інший спосіб, ніж для городництва і водночас штучно не спонукало людей, які сьогодні здають в оренду землю для городництва, до її продажу. Ось і все.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Наступна поправка... Поставити на голосування? Наполягаєте на голосуванні?

Ставлю на голосування поправку 556 Волошина. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 49.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Поправка 557. Волошин.

ВОЛОШИН О.А. Велике прохання до шановного голови комітету. Ви ж не просто в цій ситуації (і не лише в цій, а й в багатьох інших) виступаєте в ролі доповідача законопроекту. Усім відомо, що ви – фактично один із авторів принципів державної політики в аграрній сфері. Ви маєте пояснювати логіку, якою керуєтеся, тому що це логіка, якою керуються і Президент України, і вся влада.

Ви не можете посилатися на те, що там норма така-то і все. Пояснійте. Дійсно, якщо в нас як у депутатів є запитання: до чого це призведе, які наслідки, як, на ваш погляд, це буде працювати через п'ять чи 10 років? Ви маєте це пояснювати, бо це і є політика, тобто сукупність цілей і засобів їх досягнення, а не просто формалізм.

Тому я ще раз запитую знову-таки про городництво. Чому саме 0,6 гектара? Звідки така цифра? На якій це основі та досвід якої країни враховано?

Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Шановний колего, дивіться, коли ви говорите про проблеми із правозастосуванням, а тут реально немає, як сказали колеги з однієї фракції, проблем із правозастосуванням, тому що немає обмеження.

У нас є приклади за минулий рік, коли під городництво виділено сотні гектарів землі. Наприклад, те, що я особисто бачив, – 600 чи 700 гектарів одно-разово. Мені важко уявити, що це за город площею 600-700 гектарів. Перший момент.

Другий. Стосовно 0,6 гектара. Коли в нас у різні часи діяли різні норми і працювали різні органи, які реалізовували ці повноваження, були обмеження, певний час – у власність, потім інший орган – без обмежень.

Чому 0,6 гектара? Тому що, проаналізувавши всі прийняті рішення щодо надання у власність і в користування земельних ділянок у різні періоди, більшість площ було саме 0,6 гектара. Зважаючи на ідею, що орієнтуватися потрібно на основний обсяг видачі, і, на мій погляд, це справедливо, встановлено розмір 0,6 гектара. Тому комітетом було прийнято таке рішення.

Веде засідання Голова Верховної Ради України **РАЗУМКОВ Д.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 557. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 37.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Поправка 563. Павленко.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Шановний пане Голово! Шановні колеги! Ця поправка стосується статті, якою регулюється використання земель територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

На жаль, нині від часто непрофесійних дій влади страждають не тільки люди, але й гинуть тварини. Так, остання інформація: в біосферному заповіднику «Асканія-Нова» продовжують гинути птахи, занесені до Червоної книги, 16 березня знову 18 журавлів загинуло. Це відбувалося і в січні, і в лютому, і відбувається зараз, у березні. Як пояснює директор заповідника, це пов'язано із використанням відповідного препарату проти гризунів.

Звертаюся до шановних колег. Чому ж ми так не любимо свою країну? Чому ви так легко готові розбазарювати, розпродавати свою землю, свої багатства, а не охороняти, зберігати і примножувати їх?

Прошу поставити поправку на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 563. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 45.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Наступна поправка 575. Шуфрич Нестор Іванович.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, шановний головуючий. Поправка стосується внесення статті 46¹ «Обмеження у використанні земель територій та об'єктів природно-заповідного фонду»: «На використання земель у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду встановлюються обмеження в обсязі, передбаченому Законом України «Про природно-заповідний фонд України».

Автори поправок вважають, що це питання досить врегульовано чинним Земельним кодексом України і внесення додаткових змін є необґрунтованим. Ще раз звертаю увагу наших громадян на те, що сьогодні ми працюємо, але не можемо розглядати інші питання, тому що комусь хочеться протягнути норму щодо права продажу земель іноземцям. І заради цього фактично...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 575 народного депутата Шуфрича. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 45.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Поправка 581. Волошин.

ВОЛОШИН О.А. Дякую. Я насамперед щиро дякую Миколі Сольському за дійсно професійну і змістовну відповідь на моє попереднє запитання. Власне, це і є діалог, на який, думаю, ми всі розраховуємо. Дуже вам вдячний.

У зв'язку з цим хочу ще раз запитати, якщо ми вже говоримо про філософію питання: з чим, дійсно, пов'язане (тільки не посилайтеся, будь ласка, на інші закони) таке наполегливе бажання усунути згадування словосполучення «юридичні особи України» у всіх моментах, що стосуються цього законопроекту? Будь ласка, дайте відповідь.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Щиро вам відповідаю. Абсолютно технічна робота, пов'язана із тим, що в нас немає і ніколи не було обмежень щодо права конкретних юридичних осіб користуватися землями. Законом України «Про оренду землі» не встановлено жодних обмежень, а він є основним законом, що регламентує питання оренди землі в силу норм.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 581. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 36.

Рішення не прийнято.

Поправку не підтримано.

Оголошується перерва до 12 години 30 хвилин.

(Після перерви)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, продовжуємо нашу роботу.

Павленко. Не наполягає.

Волошин. Не наполягає.

Поправка 592. Ковальов. Не наполягає. Дякуємо.

Шуфрич. Не наполягає (*Шум у залі*). Я розумію.

Поправка 607. Івченко. Не наполягає... Наполягає.

ІВЧЕНКО В.Є. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, я ще раз хочу сказати, що наша фракція завжди підтримувала децентралізацію і намагалася зробити так, щоб вона на сьогодні вже відбулася. Ми з 2015 року робили для цього все. Закони про децентралізацію мали бути прийняті Верховною Радою України, землі мали давно бути в громадах, а громади мали розпоряджатися ними.

Але наразі скажу, що ви передаєте право розпоряджатися землями, які за безцінь надані в довгострокову оренду – до 2033, 2040 років і так далі. Громади від цього не отримують нічого, і невеликі кошти, які, можливо, будуть спрямовані до громад, могли бути набагато більшими.

Тому я звертаюся до вас, колеги, давайте підтримаємо поправки представників фракції «Батьківщина» і дамо поштовх для економічного розвитку громад.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 607 Тимошенко та Івченка. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 27.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 612. Мазурашу. Будете виступати, так? Будь ласка.

МАЗУРАШУ Г.Г. Виборчий округ № 203, фракція «Слуга народу». Моїми поправками, цією і наступною, пропонується все-таки унеможливити для іноземців набуття права власності на нашу землю.

Прошу голову комітету прокоментувати позицію з цього питання, власне, його позицію. Враховуючи це, я вже буду формувати своє ставлення до цього законопроекту і, можливо, не проситиму ставити на голосування наступні мої поправки.

Як ви ставитеся до того, щоб ми все-таки в цьому законопроекті унеможливили для іноземців набуття права власності на нашу землю?

Дякую.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Георгію, в законі, який ми прийняли минулого року, якщо не помиляюся, у статті 130 чітко визначено перелік суб'єктів, він жодним чином не змінюється, ніяких винятків не робиться.

Ця поправка стосується постійного користування. Є обмеження для іноземців і осіб без громадянства. Щодо постійного користування законодавством передбачено конкретні випадки, хто може отримати. І туди ми теж жодним чином зміни не вносимо (*Шум у залі*). Ну, особи з інвалідністю є, як ви сказали.

Веде засідання Голова Верховної Ради України **РАЗУМКОВ Д.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 612 Мазурашу. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 39.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано (*Шум у залі*).

Я бачу. Ви маєте на увазі поправку, яку враховано частково?

Поправка 599. Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, пане Голово.

Для тих, хто погано вчився на юридичному факультеті Львівського національного університету імені Івана Франка, цитую статтю 3 Земельного кодексу

України: «Земельні відносини регулюються Конституцією України, цим Кодексом, а також прийнятими відповідно до них нормативно-правовими актами».

Це означає, що базовим документом, яким регламентуються земельні відносини, є Конституція України, другим базовим документом є Земельний кодекс України, а далі вже всі інші нормативно-правові акти, які повинні бути прийняті відповідно до цього кодексу. І коли ви із кодексу усуваєте Україну, усуваєте заборону іноземцям користуватися і отримувати у власність землю сільсько-господарського призначення, ви, як мінімум, створюєте колізію.

Для невігласів повторюю ще раз. Коли виникає колізія – кодекс і земельний закон, діє Земельний кодекс України. Коли виникає колізія – новий і старий закон, діє новий закон. Вчіть матчасть тщательнее.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Буде позиція комітету? Ні.

Ставлю на голосування поправку 599. Її було враховано частково. Автор наполягає на повному її врахуванні. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 43.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 615. Ковальов. Не наполягає. Наполягає? Будь ласка, увімкніть мікрофон Ковальову.

КОВАЛЬОВ О.І. Знаєте, ми дійшли до такої високої матерії стосовно переважного права оренди, скасування експертизи і так далі, але забули про основне першоджерело щодо земельних ділянок – це нормативна грошова оцінка земельних ділянок.

У цьому законопроекті я не побачив саме регулювання цих відносин. Вважаю, що спочатку потрібно врегулювати саме ці відносини, оскільки ми бачимо некоректну нормативну грошову оцінку, що є основоположною для відкриття ринку землі, для нарахування орендної плати, а також плати за землю.

Думаю, що неврахування цих положень є підставою спочатку ухвалити рішення щодо нормативної грошової оцінки, а потім продовжити розгляд цього питання.

Дякую вам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 615. Наполягаєте на голосуванні? Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 47.

Рішення не прийнято.

Поправка 624. Тимошенко.

ТИМОШЕНКО Ю.В., член Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання

«Батьківщина»). У мене три поправки поспіль, я прошу 3 хвилини для виступу, а потім поставити їх на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте по черзі, Юліє Володимирівно. Усі йдуть по черзі. Будь ласка.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Фракція «Батьківщина». Шановні друзі! Сьогодні в цьому залі продовжується абсурдне дійство, яке пов'язане із тим, щоб продати землю сільськогосподарського призначення, зокрема, іноземцям. Але не просто продати цю землю іноземцям, а продати так, щоб ані фермери, ані українські сільгоспвиробники на своїй землі працювати не могли. Це означає, що цим законопроектом про внесення змін до Земельного кодексу України руйнується, по суті, право українців обробляти свою землю. Крім того, ним також передбачено, що не просто прийде аграрна місцева та глобальна олігархія, а ще й буде усунуто всі перешкоди для того, щоб цю землю...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 624. Комітет її не підтримав. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 45.

Рішення не прийнято.

Поправка 625. Юлія Володимирівна.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Фракція «Батьківщина». Я продовжу. Земля не просто віддається клановій аграрній олігархії як всередині України, так і великим глобальним корпораціям ззовні, а ще й з внесенням цих змін до Земельного кодексу України усуваються всі перешкоди для того, щоб вони над нашою землею знущалися так, як хочуть. Українці вже не матимуть особливо цінні землі. Якщо вже приходять клани з грошима, то для того, щоб можна було особливо цінні землі, ліси, водойми, чорноземи – все продавати, до того ж без будь-якого контролю з боку держави. Адже з внесенням цих змін до кодексу припиняються практично всі функції держави щодо контролю за якістю земель у процесі їх використання, за проникненням відповідних хімічних речовин у землю, за екологією, тобто держава вже не буде нічого контролювати.

Я продовжу за декілька секунд.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 625. Комітет її не підтримав. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 48.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 626. Тимошенко.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Фракція «Батьківщина». Я продовжую. Так само, їм дозволяється знімати поверхневий шар чорнозему, що було прямо заборонено Земельним кодексом України.

Тобто все, що тільки можна зробити для того, щоб нашу землю відокремити від української нації, використувати її для чужих інтересів, залишити нас без права впливу на нашу продовольчу безпеку, без прибутків, які приносить наша українська родюча земля, робиться. От для цього і приймається цей законопроект.

У парламенті повний шабаш. Зараз ми з вами сидимо, а за всі поправки, якими так чи інакше повертаються права українського народу на свою землю сільськогосподарського призначення, голосує максимум 40-50 людей. Усі інші готові здати і землю України, і саму Україну повністю. Отак сьогодні працює ця абсолютно неукраїнська Верховна Рада.

Ми будемо голосувати проти цього законопроекту і звертатися до людей.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 626 Юлії Володимирівни Тимошенко. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 56.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Поправка 630. Наливайченко. Будете наполягати?

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О. Шановний пане Голово, шановні громадяни України! Кожна поправка і моя, на якій я наполягаю, вистраждана і підготовлена найкращими фахівцями з «Батьківщини» заради однієї цілі – захистити право громадян України і володіти, і розпоряджатися, і передавати у спадок рідну землю.

Чому ми протестуємо проти того, щоб так необдуманно, поспіхом, під час кризи, під час хвороби, коли вам не сплячуть навіть лікарняні, підійшли до того, щоб розпродати землю? Та тому, що земля має залишитися у вас назавжди, тому що більшого скарбу ніхто ніколи вам не дасть. І цей скарб залишила вам не ця і не попередня влада. Вам залишили землю батьки, а нашим батькам наші прадіди і прабабусі.

Тож ми наполягаємо на тому, щоб цей законопроект був знятий з розгляду, наполягаємо на тому, що має бути всеукраїнський референдум і народ України вирішив би долю своєї землі.

Ми категорично проти цього законопроекту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 630. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 55.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Поправка 637. Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, шановний пане Голово. На жаль, цей законопроект готували люди з низьким рівнем юридичної освіти, які не розуміють навіть базових речей, пов'язаних з ієрархією нормативно-правових актів, але при цьому роблять вигляд, що вони видатні фахівці сучасності, говорячи нісенітницю з найвищої трибуни українського парламенту.

Насправді фракція «Батьківщина» вважає, що громадяни України, насамперед ті, які працюють на землі, повинні мати переважне право отримувати землю в оренду для того, щоб її обробляти в належний спосіб і мати можливість на цій землі працювати. А власником сільськогосподарської української землі все більше повинна ставати Українська держава, передаючи її в оренду фермерам і таке інше.

Тому моя поправка 637 пов'язана з тим, що українські фермери повинні переважно отримувати землю в оренду, а у власність вони повинні отримувати несільськогосподарську землю.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 637. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 55.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 638. Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, пане Голово. Дві наступні поправки стосуються прав іноземців щодо української несільськогосподарської і сільськогосподарської землі. Коли в Земельному кодексі йдеться про те, що іноземці мають право отримувати у власність несільськогосподарську землю, ми пропонуємо закрити всі шпаринки і вставити туди слово «лише». Тобто іноземці повинні мати право отримувати у власність лише несільськогосподарську землю. Тому що, на жаль, залишилося багато схем і шпаринок, через які іноземці можуть отримувати у власність сільськогосподарську землю. Зокрема, у наступній поправці я говоритиму про спадщину, коли її отримують іноземці. Це один із механізмів, коли іноземці можуть хоча і на обмежену кількість часу, але ставати власниками сільськогосподарської землі. Тому слово «лише» може закрити частину шпаринок, через які іноземці проникатимуть як фізичні особи для того, щоб отримати...

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 638 народного депутата Власенка. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 56.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 639. Сергій Володимирович Власенко. Будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, пане головуючий. У цій поправці говориться про те, що іноземці не можуть отримувати у спадщину сільськогосподарську землю, вірніше, вони її можуть отримати, але при цьому не повинні набувати на неї права власності. А держава повинна її викупити у іноземця так, щоб іноземець не мав контролю за землею, але при цьому його право власності і право на спадщину не порушувалося.

Нам же пропонують інше – щоб іноземець упродовж року був власником сільськогосподарської землі, отриманої у спадщину. Тобто це чергова можливість для іноземців хоча й тимчасово, але напяму набувати права власності на українську сільськогосподарську землю. Причому, зверніть увагу, обсяг такої землі, переданої у спадщину, жодним чином не обмежується. Тобто це може бути будь-яка кількість землі, отримана іноземцем у спадщину, а відтак він легально зможе рік бути власником цієї землі з усіма правами власника.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 639 народного депутата Власенка. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 58.

Рішення не прийнято.

Веде засідання Голова Верховної Ради України

РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наступна поправка 645. Шуфрич Нестор Іванович.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, шановний головуючий. Відповідна поправка стосується унеможливлення іноземцям отримувати право власності на землю. У ній чітко виписано, в який спосіб і на підставі яких відносин українські громадяни та юридичні особи можуть володіти землею, і окремим пунктом чітко написано про заборону іноземним юридичним особам мати у власності землю. Це наша принципова, категорична позиція.

Я хочу звернутися зараз до громадськості. На жаль, ми чуємо реальні маніпуляції з приводу того, що декількома фракціями Верховної Ради України заблоковано роботу Верховної Ради України, не можна приймати закони про зменшення тарифів. Ми готові сьогодні о 15 годині працювати в позачерговому режимі для прийняття всіх рішень.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 645 Німченка, Шуфрича. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 47.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Поправка 646 Німченка, Шуфрича.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, шановний головуючий. Наступна поправка стосується того самого питання. У ній визначено, за яких обставин і за яких відносин українці можуть володіти землею, а також окремо підкреслено про неможливість володіння землею іноземними юридичними особами.

Я ще раз наполягаю не спекулювати з приводу проведення цього пленарного засідання. Ми, дійсно, зараз робимо усе, щоб зберегти контроль держави за використанням земельних ресурсів нашої країни і не допустити права власності іноземців на українську землю.

Ми всією фракцією підписалися за можливість проведення позачергового засідання щодо питання врегулювання і встановлення справедливих цін на тарифи і готові сьогодні після завершення пленарного засідання розпочати роботу позачергового засідання з цього питання.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановний колего, я думаю, що ви добре знаєте Регламент, як проводиться позачергове засідання. Ви можете зняти свої поправки, і ми набагато швидше розглянемо інші законопроекти. Ви також можете звернутися і взяти підписні листи щодо позачергового засідання, а не маніпулювати, тому що це досить негарно виглядає під час обговорення поправок, пов'язаних з іншим законопроектом. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 646 народного депутата Шуфрича. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися на голосувати.

«За» – 49.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Наступна поправка 647. Волошин Олег Анатолійович.

ВОЛОШИН О.А. Дякую. Пане Сольський, давайте продовжимо наш такий конструктивний діалог, за можливості. Ось ви ж розумієте, що тема, звичайно, чутлива для суспільства, цього ніхто не заперечує, так само як, наприклад, легалізація медичного канабісу, короткостволів і таке інше. Коли ми подивимося всі законопроекти, що стосувалися двох тем, які я зараз назвав, і це загальносвітова практика, то в разі якщо тема дуже суперечлива, відносно нова і така, що потребує практики для того, щоб подивитися, як вона буде розгортатися, завжди зберігається максимальний контроль держави за різними характеристиками і якостями.

Просто я хочу вас зрозуміти як одного з основних авторів земельної реформи, чому, йдучи на лібералізацію саме придбання земель, ви прибираєте одночасно і державний контроль за хімічним складом ґрунтів і таке інше? Тобто чи не логічніше було б на стадії запровадження ринку, навпаки, максимально посилити контроль?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Комітет наполягає? Добре. Будь ласка.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Шановний колего, я наведу два приклади. Перше. Насамперед скасовується дублювання. Ось коли ми говоримо про верхній шар ґрунту, то зараз, щоб отримати дозвіл, що всюди видається, треба розробити проект землеустрою, який погоджується різними органами, а після того ці ж органи ще раз видають дозвіл. Ми залишаємо проект землеустрою і процедури погодження. Навіщо ці органи після того, як вже погодили проект землеустрою, ще раз дають дозвіл? Ми прибираємо цей дозвіл. Якщо вони не хочуть, не збираються видавати дозвіл, нехай не погоджують проект землеустрою, це лише дублювання.

Друге, щодо контролю. Це результат компромісу. Насправді там ситуація навпаки – ми його навіть послабили, тому що Держгеокадастр у частині контролю ми залишили, Держекоінспекцію залишили, а додали місцевим громадам, чого не було, у двох випадках: нецільове використання і самовільне захоплення. Логічно, що власник...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 647. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 52.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Наступна поправка 648. Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, пане Голово. Раніше стаття 82 кодексу звучала так: «Юридичні особи (засновані громадянами України або юридичними особами України) можуть набувати у власність земельні ділянки...», – далі за текстом. Комітетом пропонується така редакція цієї статті: «Юридичні особи можуть набувати у власність земельні ділянки за цивільно-правовими договорами та на інших підставах, передбачених законом...».

Ви знову викинули слово «України» із тексту закону. Ви знову дозволили юридичним особам іноземного походження ставати власниками земельних ділянок, у тому числі й сільськогосподарського призначення, тому що ця стаття не містить виключення щодо земель сільськогосподарського призначення. Ви знову відкриваєте двері для іноземців щодо придбання необмеженої кількості української землі, а відтак це абсолютно неприйнятно.

Як мінімум пропонуємо залишити попередню редакцію, але взагалі-то треба виключити будь-яку можливість для іноземців отримувати контроль за українською землею.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 648 Власенка. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 62.

Рішення не прийнято.

Поправка 649. Ковальов. Наполягаєте? Будь ласка.

КОВАЛЬОВ О.І. Виборчий округ №186. Хочу звернутися до голови комітету. У таблицях, які роздано, щодо переважного права в одній поправці, яку враховано редакційно, ідеться про три місяці, в іншій поправці, яку також враховано редакційно, – про два місяці, учора ви казали про півтора місяця. Чи можливо буде звичайній людині пройти три кола пекла для того, щоб продати земельну ділянку? Адже хочу нагадати народним депутатам, що для того, щоб продати землю, вони повинні отримати погодження, по-перше, надкористувачів, якщо там є корисні копалини, а по-друге, якщо є оренда, орендаря.

То в мене запитання: який усе-таки буде строк для переважного права?

Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету. Висловлюйтеся, будь ласка, коротко.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Колега, подивіться, у редакції першого читання пропонувалося три місяці, зараз це скорочено у два рази. Є строк, протягом якого людина, орендар, повинна дати відповідь, і є строк, протягом якого укладається договір. Якщо я не помиляюся, пропонується по півтора місяця. Зараз я вам підтверджую. Це основні норми. Порівняно з першим читанням строк скорочено у два рази.

Веде засідання Голова Верховної Ради України **РАЗУМКОВ Д.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 649 Ковальова. Дякую вам за неї. Ставлю її на голосування. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 54.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

На наступних поправках теж наполягатимете? Добре.

Поправка 653. Івченко Вадим Євгенович.

ІВЧЕНКО В.Є. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, ви чуєте сьогодні виступи з приводу того, що в цьому законопроекті поступово виключається

слово «Україна», поступово виключаються українці, у кожній статті виключається слово «України» стосовно як юридичних, так і фізичних осіб, зачищається і Земельний кодекс, і відповідно законодавство про оренду і таке інше, і йде посилення на закон, який ми попередньо прийняли, про ринок землі, йде посилення на референдум у «Перехідних положеннях». Так ось, колеги, залишилося тільки провести референдум і дати можливість іноземцям купувати українську землю – і все, законодавство вичищене, не потрібно буде змінювати закони. Ось вам, колеги, і весь обман, який на сьогодні існує.

А ми пропонуємо, навпаки, посилити національного товаровиробника...

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради
України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 653 народного депутата Івченка. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 54.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 655. Дубнов. Не прийшов.

Холодов.

Грищенко.

Красов.

Чорноморов.

Гайду.

Павловський.

Халімон.

Андрійович.

Маріковський.

Поправка 669. Дубінський.

Поправка 667 (*Шум у залі*). Зараз, секунду. А, ви третій автор, я не побачив.

Поправка 667. Народний депутат Фріс Ігор Павлович. Будь ласка.

ФРІС І.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (одномандатний виборчий округ № 84, Івано-Франківська область, політична партія «Слуга народу»). Дякую, пане головуєчий. Микола Тарасовичу, насамперед дякую вам, що ви вже третій день стоїте на трибуні щодо цього важливого законопроекту.

Ви знаєте, я не наполягатиму на голосуванні цієї поправки, але просто хотів би, щоб ви звернули увагу, що землі сільськогосподарського призначення, у принципі, для нашої держави особливо цінні землі, які підлягають певному цільовому використанню. Як ви вважаєте, чи все-таки є сенс, можливо, у майбутньому врегулювати питання, що землі сільськогосподарського призначення

повинні отримувати юридичні особи, коли вони, звісно, стануть суб'єктами, основними видами діяльності яких є виключно сільськогосподарське товарне виробництво? Хотілося б просто почути вашу думку, чи це правильно.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Насправді це глибока, тривала дискусія, яка точиться з минулого року, і є різні думки стосовно юридичних осіб, чи зробити виключною діяльність для цих підприємств, чи основною. Якщо ми зробимо основною, не заборонимо займатися додатковою діяльністю, це не відрізнятиметься від того, що є сьогодні. Якщо виключною, я особисто вважаю, що це неправильно, тому що завжди підприємства, навіть якщо вони займаються сільськогосподарською діяльністю, хочуть займатися багатьма видами іншої діяльності: переробка, інфраструктура, третій, четвертий, п'ятий види діяльності.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви наполягаєте, Ігорю Павловичу? Не наполягаєте. Дякую.

Наступна поправка 669. Дубінський. Не наполягає.

Поправка 670. Тарута. Не наполягає.

Поправка 671. Павленко. Не наполягає.

Поправка 672. Пузійчук. Не наполягає.

Поправка 673. Пузійчук.

Поправка 674. Королевська. Не наполягає.

Поправка 675. Німченко. Шуфрич Нестор Іванович. Фундаментальна поправка 675. Будь ласка.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, шановний головуючий. У мене зараз дві поправки підряд, які якраз стосуються питання врегулювання земельних відносин і права власності. На жаль, не пройшла поправка, яка цілком забороняла б іноземцям мати право власності на землі будь-якого призначення. У даній поправці ми звертаємо увагу, що іноземці та іноземні юридичні особи можуть мати право власності виключно на земельні ділянки несільськогосподарського призначення під об'єктами нерухомості і нічого більше.

Шановні головуючі, будемо відверті, у вас є низка можливостей розглянути інші питання. Я повернуся до цього питання й аспекту, який дуже турбує зараз наше суспільство, під час розгляду наступної поправки. А дану поправку, яка врегулює можливість отримання права власності на землю, прошу поставити на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 675 народних депутатів Німченка і Шуфрича. Комітет пропонує її відхили. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 50.

Рішення не прийнято. На жаль, Несторе Івановичу.

Наступна поправка 676. Автори ті самі.

Нестор Іванович. Будь ласка.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую. Шановний головуючий, мені щойно дорікнули, що я нібито не знаю, як скликати позачергові засідання. Ну, у мене досвіду як мінімум у шість разів більше, ніж у вас, і я достеменно знаю, як треба скликати позачергові засідання. Крім того, що збираються 150 підписів, ви можете вирішити це одноосібно, враховуючи, що ви є монобільшістю. Крім того, Голові Верховної Ради України ми надали повноваження під час дії карантину на свій розсуд скликати позачергові засідання. Тобто такий механізм теж є.

Особливо цинічно звучить дорікання, що нам треба зняти свої поправки, тому що не можемо розглядати інші законопроекти, коли поставили цей законопроект спеціально заради того, щоб ці поправки розглядалися. Хто заважав розпочати цю процедуру сьогодні після голосування щодо всіх інших нібито важливих для сьогоднішньої влади законів, а не вводити в турбулентний режим роботу Верховної Ради?

Веде засідання Голова Верховної Ради України

РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 676. Готові голосувати? Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 47.

Рішення не прийнято.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради

України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наступна поправка 677. Волошин. Будь ласка.

ВОЛОШИН О.А. Дякую. Шановні колеги, до речі, знову мої колеги Шуфрич і Колтунович згадували про порядок денний Верховної Ради. Звичайно, усі розуміють, що поправки не з'являються за 5 хвилин до того, як ми розпочинаємо розгляд питання. Усі знали, що поправки є, усі знали, яка є процедура. До речі, монобільшість протягла відповідний законопроект, яким могла уникнути цієї процедури і скоротити розгляд. У нас навіть є підозра, що у зв'язку з тим, що з більшістю взагалі проблеми, представники влади навіть зацікавлені в тому, щоб це все тривало довго.

До чого я це кажу? Якби хотіли за якісь важливі законопроекти голосувати, їх поставили б перед законопроектом, до якого є тисячі поправок. Тому, будь ласка, давайте, дійсно, не вигадувати того, чого немає, а просто рухатися тим шляхом, який, очевидно, всіх задовольняє – і опозицію, і владу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 677 народних депутатів Волошина і Славицької. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 47.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 678 Колтуновича, Загороднього. Хто виступатиме? Колтунович Олександр Сергійович.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Дякую, вельмишановний головуючий. Можна передати слово Юрію Івановичу Загородньому? Він – співавтор поправки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка. Загородній.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Дякую.

ЗАГОРОДНІЙ Ю.І. Дякую, Руслане Олексійовичу. Політична партія «Опозиційна платформа – За життя». У статті 82 законопроекту № 2194 мова йде про те, щоб зняти обмеження на набуття іноземними фізичними особами, особами без громадянства, а також іноземними юридичними особами права власності на українську несільськогосподарську і сільськогосподарську землю.

Я хочу зазначити, що, згідно з офіційними даними, сьогодні іноземний капітал уже обробляє українську землю в розмірі 1 мільйон 201 тисяча гектарів землі, а капітал Сполучених Штатів Америки обробляє 719 тисяч гектарів української землі.

Те, що цим законопроектом скасовується обмеження на право володіння українською землею іноземними фізичними та юридичними особами, ми вважаємо антинародною, антисоціальною політикою стосовно власного українського народу.

А поправку прошу поставити на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 678 народних депутатів Колтуновича, Загороднього. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 46.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 679 Шуфрича, Киви. Хто виступатиме? Нестор Іванович, звісно. Будь ласка.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, шановний головуючий. Ця поправка регулює питання, що якщо іноземці отримають у спадщину українську землю, то протягом року вони зобов'язані її продати, а держава – викупити.

Повертаюся до теми щодо нібито блокування нами розгляду інших питань. Я ще раз звертаю увагу на цинізм, коли ви навмисно поставили розгляд цього законопроекту, знаючи, що до нього є 3 тисячі поправок, у вівторок відразу після того, як прийняли необхідний вам закон про НАБУ. Тобто те, що потрібно владі, проголосувалося, а питання тарифів, що потрібно людям, ніхто голосувати не хоче.

Тому ми зараз вимагаємо від Президента, від керівництва Верховної Ради, від монобільшості провести позачергове засідання навіть сьогодні, після 15 години, і розглянути питання тарифів. Я розумію, що вас все влаштовує, ви боїтеся і питання тарифів, і питання створення слідчої комісії щодо зради.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 679 народних депутатів Шуфрича та Киви. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 46.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 680. Крулько. Не наполягає. Дякую.

Поправка 681. Тимошенко Юлія Володимирівна.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Шановні колеги, зараз у парламенті розглядаються зміни до Земельного кодексу, які докорінно руйнують всю систему управління сільськогосподарською землею.

Над цим Земельним кодексом свого часу працювали кращі вчені України, які кожну його статтю побудували так, щоб були захищені національні інтереси України, щоб були захищені фермери, щоб були захищені сільгоспвиробники.

Зараз до цього Земельного кодексу вносяться безліч поправок, які практично усувають державу від контролю за використанням сільськогосподарської землі, усувають селян від землі, роблять землю якимось безхазяйним товаром. Ми мусимо це зупинити. Це можуть зупинити наші голоси в парламенті: не голосувати за ці зміни до Земельного кодексу і направити цей законопроект на доопрацювання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 681 народних депутатів Тимошенко і Цимбалюка. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 55.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 682. Шпенюв. Не наполягає.

Поправка 683. Наливайченко. Будь ласка.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О. Шановний пане головуючий, шановні громадяни України, ще раз хочу наголосити, що наполягаю на своїй поправці, і пояснити, чому для «Батьківщини» так важливо, щоб було збережено головне – право людей за чинним Земельним кодексом володіти своєю землею. Це перше.

Друге. Ми чітко вказуємо на небезпеки, які провокуються і вносяться цими можливими нововведеннями, які зараз представляють нам у парламенті. Ми категорично проти цих нововведень. Як можна підтримати зняття верхнього шару з землі, яка належить громадянам України? Заради чого це підтримувати? Усунути селян, як правильно каже наш лідер пані Тимошенко, потім усунути верхній шар землі, а потім що, усунути – Україну? Ні, так не буде.

Ми вимагаємо зняти з розгляду цей законопроект, винести це питання на референдум, і люди вирішать, як жити на рідній землі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 683 народного депутата Наливайченка. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 58.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 684. Княжицький. Не наполягає.

Поправка 685. Княжицький. Не наполягає.

Поправка 687. Кабаченко. Будь ласка.

КАБАЧЕНКО В.В. Фракція «Батьківщина». Колеги, цим законопроектом вносяться зміни до Земельного кодексу України. Серед трьох слів «Земельний кодекс України» найголовнішим є саме слово «України», і тому досить дивно, цинічно, алогічно виглядає те, що, вносячи зміни до Земельного кодексу України, ми викреслюємо абсолютно все, що поєднує цей Земельний кодекс з Україною.

Я швиденько зачитаю чинну норму частини першої статті 82 Земельного кодексу України: «Юридичні особи (засновані громадянами України або юридичними особами України)...». А зараз зачитаю версію, підготовлену комітетом до другого читання: «Юридичні особи можуть набувати у власність земельні ділянки...», – і далі за текстом. Тут відсутнє слово «України». Саме ця поправка докорінно відрізняється від того, що з самого початку закладено в Земельний кодекс України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ставиться на голосування поправка 687 народного депутата Кабаченка. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 70.

Рішення не прийнято.

Поправка 688. Столар. Не наполягає.

Поправка 691. Лукашев, Павленко. Не наполягають.

Поправка 693. Плачкова. Не наполягає.

Поправка 695. Батенко (*Шум у залі*).

Я перепрошую, тоді давайте розглянемо попередню поправку 691 Лукашева, Павленка, але прошу, трохи раніше реагуйте, слухайте зал.

Лукашев Олександр Анатолійович. Будь ласка.

ЛУКАШЕВ О.А., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (одномандатний виборчий округ № 113, Луганська область, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»*). Дякую, шановний пане головуючий. Шановні колеги, я звертаюся до вас від імені виборців Троїцького, Білокуракинського, Старобільського, Новоайдарського, Кременського районів Луганської області. Тисячі людей, жителі сіл, не мають можливості отримати ані паї, ані 2 гектари на ведення особистого селянського господарства. І в цих умовах ми сьогодні спостерігаємо, як продається українська земля іноземцям. Все створюється для того, щоб український народ, який є носієм державного суверенітету, був навечно позбавлений матеріальної основи цього суверенітету.

Тому я прошу поставити нашу з колегою Павленком поправку на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 691 ставиться на голосування. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 55.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 695, як я казав. Тарас Іванович Батенко. Будь ласка.

БАТЕНКО Т.І. Шановні колеги, для нас, я сподіваюся, і для більшості присутніх у цьому залі, незалежно від назв політичних партій і фракцій, це найбільш принципова поправка: «Не можуть набувати права власності на земельні ділянки юридичні особи, створені за законодавством України, – власником будь-якої кількості акцій (часток, паїв) та/або кінцевим бенефіціарним власником (контролером) яких є: а) держава, визнана Верховною Радою України державою-агресором... б) юридичні особи, бенефіціарні власники будь-якої кількості акцій (часто, паїв) яких є резидентами держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором; в) фізичні особи – громадяни та/або резиденти держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором».

Давайте жодної шпарини не дамо для заволодіння українською землею нашим ворогам, представникам країни-агресора. Прохання до залу підтримати цю поправку, і щоб потім громадяни України побачили, хто як голосував.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 695 народних депутатів Батенка і Констанкевич. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 84.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка. Качура. Не наполягає.

Поправка 697. Бондарев. Будь ласка.

БОНДАРЄВ К.А., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Сьогодні Україна переживає найважчі часи своєї історії, шостий рік іде війна, економічна криза, доходи населення найнижчі і найвищі тарифи, тому відкривати зараз ринок землі – злочин. Цей законопроект не просто відкриває ринок землі, а відкриває двері іноземцям для скуповування цієї землі.

Скажіть, будь ласка, що закінчиться швидше: чи папір у принтері, на якому вони друкують ті гроші, за які потім придбаватимуть цю землю, чи гроші в кишені нашого фермера? Хто придбає цю землю?

Моя поправка стосується того, щоб не дати скупувати нашу землю іноземцям. Хто сьогодні не проголосує за мою поправку, той відкриває ринок землі для іноземців.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 697 народного депутата Бондарєва. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 62.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 698. Німченко. Будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановні колеги! Хочу звернути вашу увагу на те, що законодавець – це ми, але ми забули, що є територіальні громади як суб'єкт цивільних, земельних та інших правовідносин. То скажіть, чому територіальна громада не є власником землі, у тому числі на території населеного пункту і на території, що межує з населеним пунктом? Чому ми вважаємо, що це комунальна власність? Що таке комунальна власність? Тому я хотів би, щоб були підтримані наші зміни до статті 83.

Ще одне хочу сказати. Шановні колеги, коли ми розглядаємо питання про право власності на землю, давайте бачити не суб'єкт власності для продажу, а власника. А власником є громадяни, які об'єднуються в територіальні громади. Ось про що йде мова. І це повинно бути визначено у кодексі законів про землю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви наполягаєте?

Ставиться на голосування поправка 698 народного депутата Німченка. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 53.

Рішення не прийнято.

Поправка 699 така сама за редакцією тих же авторів.

Василь Іванович Німченко. Будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги, я хочу сказати лише одне: все свідоме життя наші предки збирали землю і був такий звичай – ніколи, за жодних обставин, за жодних умов не змитати долонею крихти зі столу, а збирати їх і з'їдати. Цей звичай викликаний голодом, який був, а ці крихти вироблялися на землі. Тому я хотів би сказати, що це святе право власності народу, не зазіхайте на це!

Колеги, які стоять на цій платформі, за скільки срібників вас купили американці? Пане доповідачу, ви що, не розумієте, що це антиконституційно? Що ви робите на очах у всіх людей? Це називається «повна знахабнілість».

Спасибі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 699 народних депутатів Німченка Василя Івановича і Шуфрича Нестора Івановича. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися і голосувати.

«За» – 46.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 700 Шуфрича, Киви. Мабуть, Нестор Іванович. Будь ласка, Несторе Івановичу.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, шановний головуючий. Ми вважаємо, що в чинній редакції Земельного кодексу це питання врегульовано. Я ще раз хочу нагадати, що Земельний кодекс був прийнятий двадцять років тому за дуже складних умов, і він абсолютно захищає права наших громадян, до речі, що він і довів.

Питання щодо розбазарювання української землі в умовах надзвичайно низької ціни ми вважаємо злочином проти українського народу, тому й наполягаємо зупинитися в цьому ганебному бажанні розпродати землю, а точніше, примусити людей розпродати землю за безцінь.

Ще раз наполягаю на тому, щоб сьогодні після 15 години було зібрано позачергове засідання для розгляду питання тарифів та інших питань, які монобільшість вважає за необхідне.

Ми вимагаємо розглянути питання щодо слідчих комісій про зраду і щодо тарифів. І ви це можете.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 700 народних депутатів Шуфрича і Киви. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 51.

Рішення не прийнято.

Кіт Андрій Богданович не наполягає.

Поправка Колтуновича, Загороднього. Хто виступатиме? Колтунович. Будь ласка.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Дякую. Вельмишановний, Руслане Олексійовичу, найперше скажу щодо процедури. Я був учасником перемовин, коли представників фракцій зібрали у Голови Верховної Ради з приводу питання про розгляд даного проекту закону. Так, стояло питання щодо застосування спецпроцедури, коли було по п'ять поправок від кожної фракції, і пішли далі. Але, я наголошую на цьому, це погоджено з керівником фракції монобільшості, з керівництвом Верховної Ради. Ми свідомо розпочали розгляд цього питання. Всі розуміли, куди ми йдемо, скільки поправок і всі наполягають. Тому це ваш вибір, а не наш. Це перше.

Друге, щодо позачергового засідання. Ми подали законопроекти, особисто я подавав проекти [№ 2126](#) і [№ 1122](#), щодо зниження ціни на газ і внесення змін до Податкового кодексу. Безумовно, ми підтримуємо проведення позачергового засідання.

Третє. Я хотів би звернути увагу на інститут оренди землі. Державна і земельна, і аграрна політика має бути сконцентрована саме в цьому напрямі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 702 народних депутатів Колтуновича і Загороднього. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 53.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 705. Волошин. Будь ласка, Олегу Анатолійовичу.

ВОЛОШИН О.А. Шановні колеги, ще раз скажу про те, про що вже говорили мої колеги по фракції. Ми знаємо, що наш колега з однієї із політичних груп ходив і збирав підписи за проведення позачергового засідання з питань тарифів задовго до того, як ми розпочали розгляд питання щодо внесення змін до Земельного кодексу. І нічого такого, окрім як у рамках цього збору підписів за проведення позачергового засідання, жодного законопроекту про зниження комунальних тарифів у порядку денному Верховної Ради не було. Тому давайте просто чітко все для всіх зафіксуємо і візьмемо на себе зобов'язання чесно не розповідати того, чого немає.

Думаю, ми абсолютно всі підтримуємо необхідність проведення позачергового засідання з питань зниження комунальних тарифів, але це жодним чином не стосується того, що у звичному порядку денному, який, дійсно, сьогодні у нас змінився через численні поправки, цього питання не стояло.

Прошу поставити мою поправку на голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Звісно. Ставиться на голосування поправка 705 народних депутатів Волошина і Славицької. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 51.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 716 Німченка, Шуфрича. Хто виступатиме?

Василь Іванович. Будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги, коли йдеться про землю, то ми її продавали, а тепер уже всю готуємо орендарям. То я хотів запитати доповідача, як він дивиться на те, що цей законопроект взагалі не передбачає можливості дострокового припинення договору оренди землі з боку власника-орендодавця. Це він власник. Це перше.

Друге. Шановні колеги, коли ми розробляємо ці законопроекти, давайте виходити із цивілістичних відносин і земельних відносин, що за ними стоять громадяни, а в них є права, у тому числі конституційні. Подивіться, на яких підставах ми вже доходимо до того, що будемо вирішувати питання передачі землі в оренду не тільки іноземцям, а й іноземним державам. Давайте подивимося, що за цим стоїть.

Тому я хотів би, щоб ми якось дослухалися до тих поправок...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 716 Німченка, Шуфрича. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 49.

Рішення не прийнято.

Поправка 717. Василю Івановичу, будь ласка, потребуємо вашого обґрунтування.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги, я все-таки продовжую. Хіба не заслуговує на увагу те, що ми в нормах, де випикуємо про передачу землі в оренду, не вбачаємо, що орендодавцем є той селянин, який отримав пай, той громадянин, який у спадок отримав цю землю? Чому законодавець не захищає інтересів цих людей? Подивіться, що коїться щодо прав і свобод орендодавця.

Тому давайте ми все-таки дослухаємося до тих пропозицій. А приймати такі норми й авторитарно забезпечувати право орендаря, що без його відома

ніхто не може продати землю, це не просто ганебне явище, це явище взагалі нецивілістичне у ХХІ столітті розвитку державності в Україні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Василю Івановичу.

Ставиться на голосування ваша поправка 717. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 50.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 718. Народний депутат Лукашев. Будь ласка.

ЛУКАШЕВ О.А. Дякую, шановний головуючий. Я хотів би звернутися до pana голови комітету. Скажіть, будь ласка, ось це викидання слова «України» із основного нормативно-правового акта, який регулює земельні відносини, означає, що ви бачите перспективу без України?

Ми розуміємо, що ви за ідеологією цього законопроекту бачите в перспективі українську землю саме як територію України, але без українців як землевласників. І це ми відчуваємо. Це бачать наші виборці.

Тому я хотів би запитати у вас: пане Сольський, як ідеологія цього законопроекту співвідноситься з текстом присяги, яку ми з вами склали на початку депутатських повноважень?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 718. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 53.

Рішення не прийнято.

Поправка 719. Лукашев. Будь ласка.

ЛУКАШЕВ О.А. Шановні колеги, для мене як депутата-мажоритарника, який представляє Луганщину, виборчий округ № 113, однаково близькі проблеми як шахтарів, уже пенсіонерів, які проживають у Кременському районі, так і представників аграрного сектору, які віддали все життя роботі на селі і на сьогодні не мають жодного клептика української землі. Я щойно отримав телефонний дзвінок зі Сватівського району Луганської області, люди кажуть, що вони будуть об'єднуватися з шахтарями і з відбійними молотками прийдуть під стіни Верховної Ради захищати права всіх українців на нашу українську землю.

Тому пане Сольський, прокоментуйте, будь ласка, і дайте відповідь виборцям Луганщини.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 719 народних депутатів Лукашева і Павленка. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 52.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 720 Волошина і Славицької. Хто виступатиме? Олегу Анатолійовичу, будь ласка.

ВОЛОШИН О.А. Я хотів би звернутися до шановного професора Олександра Олександровича Мережка, який щойно, 11 хвилин тому, опублікував у *Facebook* дуже цікавий пост, в якому написав, що якщо народний депутат задалегідь знає, що його поправки не знайдуть підтримки в залі, а все одно їх пропонує, то це нібито зловживання правом.

Я щиро шаную пана Мережка. До речі, якщо колеги не знають, свого часу в Інституті міжнародних відносин пан Мережко був наймолодшим, хто захистив докторську дисертацію, і його нам усім навіть ставили за приклад.

Так ось, звідки ми маємо знати, що наші поправки не знайдуть підтримки? Лише тому, що ми – в опозиції, а ви – більшість? Тобто в нас встановлена диктатура і поправки можна не вносити апріорі тому, що вони не будуть підтримані, тому що ми в опозиції?

Прокоментуйте, будь ласка, пане Мережко, власний пост. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, все-таки процедура не передбачає коментаря іншим народним депутатом. А поправка, тому вона і поправка... (*Шум у залі*).

Це його право, а не обов'язок отримати... Ви хочете? Ну добре, репліка.

Олександр Мережко.

МЕРЕЖКО О.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дуже дякую, колеги. Ідеться про порушення таких основоположних принципів права, як принцип добросовісності і принцип незловживання правом.

Зрозуміло, якщо депутат задалегідь знає, що його поправка не має жодних шансів пройти, і намагається представити величезну кількість поправок тільки для того, щоб загальмувати процес прийняття закону, то це слід розглядати як порушення принципу добросовісності і зловживанням правом.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. По-моєму, пояснення як від професора, так?

Шановні колеги, ставлю на голосування поправку 720 Волошина і Славицької. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 46.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 721. Нестор Іванович Шуфріч. Будь ласка.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, шановний головуючий. У мене виникає питання: для кого ми пишемо цей Земельний кодекс? Для тих, які грабуватимуть людей, чи для громадян, захищаючи їх права на землю і на можливість отримання доходів?

Те, що ми фактично забороняємо власнику землі (орендодавцю) розірвати договір оренди в разі, якщо це не відповідає його інтересам, вважаю антинародним рішенням, і такий кодекс точно не захищатиме людей. Ми можемо обумовлювати умови: не раніше, ніж до кінця відповідного сезону, до збору врожаю, але не вводити людей у реальне кріпацтво, від якого нас звільнили...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 721 народного депутата Шуфрича. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 40.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги, наступна поправка 722. Автор – народна депутатка України Юлія Володимирівна Тимошенко. Є домовленість, що ми надаємо 10 хвилин для виступу на заміну виступів щодо ваших подальших поправок.

Будь ласка, Юліє Володимирівно.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Шановні колеги, я вирішила попросити 10 хвилин замість виступів щодо всіх наших поправок, тому що в мене склалося враження, що в цьому залі ми поділилися на два табори: один табір – нібито за Україну, а другий – проти України. Насправді це не відповідає дійсності, тому що ми всі в цьому залі, мені здається, якщо глибоко замислимося над тим, яке питання сьогодні обговорюємо, а це питання землі, не можемо бути по різні боки барикад. Це неможливо, адже ми, українці, маємо у власності одну десяту території земної кулі родючих земель. Ми, українці, можемо цим скарбом розпоряджатися так, як хочемо. Це реальний скарб. Думаю, що ми всі до одного представляємо народ України, тут немає такого, що хтось представляє іноземні корпорації, а хтось – народ України.

Тож я хотіла б звернутися зараз до вас, можливо, з останніми словами перед голосуванням за цей законопроект про внесення змін до Земельного кодексу і сказати, що в нас є колосальний потенціал, який ми можемо реалізувати і стати однією з найзаможніших країн світу. Якщо умовно оцінити нашу безцінну родючу землю – це приблизно трильйон доларів за найскромнішими цінами. Але насправді чому безцінна земля? Тому що ті держави, де є крапля землі, намагаються її обробити найкращим чином, виростити сировину, переробити її, продати готову продукцію. А ми, тому що Господь наділив нас таким багатством і такою розкішшю, дозволяємо собі розкидатися такими речами.

Якщо ви візьмете мапу світу і подивитесь, де зеленими плямками визначена родюча земля, то побачите, що цих зелених плямок на світовій мапі майже

не залишилося і кліматичні умови скорочують це з неймовірною силою, світ втрачає родючі землі кожен рік.

За оцінками Організації Об'єднаних Націй, сьогодні у світі 821 мільйон людей голодують, кожні 11 хвилин від голоду помирає дитина. Ви розумієте, що відбувається? А в нас є цей скарб.

Тепер давайте подивимося, що ми маємо від цього. Минулого року експорт нашої сировини, нашої аграрної продукції становив усього 22,5 мільярда доларів. Якщо взяти Італію, яка переробляє кожен грам сировини без винятку, то там отримують з гектара в десять разів більше, ніж ми.

Ви розумієте, що замість 22 мільярдів ми можемо щороку мати 220 мільярдів доларів експорту і валютної виручки в країну, ми можемо кредитувати Міжнародний валютний фонд. Якщо прибуток, який народжує земля, належатиме українським селянам, українському народові, і якщо правильно розпорядитися землею, то нам нічого не загрожуватиме у світі.

Тому я хотіла б сказати вам, що у світі існує дві концепції підходу до розпорядження землею. Перша концепція – віддати землю великим корпораціям, і такий досвід у світі є: Аргентина, Бразилія, Мадагаскар – ви можете перерахувати безліч таких країн. Вони віддали землю великим корпораціям, і що відбулося?

Перше. Абсолютно варварське поводження із землею, тому що для них ця земля, по суті, тимчасова, вони знімають прибуток сьогодні.

Друге. Сировина, яка народжується цією землею, не переробляється в цій країні, тому що у всіх великих корпорацій уже побудовані переробні потужності в усьому світі. Ми залишимося з землею, яку просто використовуватимуть по повній, але переробки в нас не буде, якщо ми віддамо це корпораціям.

Третє, що важливо. Ми більше не будемо, як і ті країни – Бразилія, Аргентина, розпоряджатися своїм продовольчим балансом, ми не зможемо, тому що не будемо впливати на експорт, не будемо впливати на запаси, ми залишимося заручниками цього. І такий досвід уже є у світі. Ви знаєте, що Мадагаскар, який має майже 100 відсотків території родючої землі, після того, як віддав свою землю одній корпорації, зараз вийшов на 25 місце у світі по голоду.

Тобто ми будемо таку стратегію, де земля по-варварськи використана, де ми є виробниками сировини і просто додатком до тих, які отримуватимуть ті 220 мільярдів доларів кожен рік, а не ми.

Ви розумієте, що українська земля – це мільйони робочих місць. Якщо ми підемо шляхом фермерства, то можемо навчити людей господарювати, дати їм кредити. Ми матимемо екологічну продукцію, робочі місяця, податки в Україні, а у випадку дії законів про запобігання подвійному оподаткуванню від вирощування і торгівлі сировиною ми навіть податків не матимемо.

Світ, знаючи це, пішов шляхом розвитку фермерства. Чому? Та тому що це взагалі єдиний ефективний шлях обробки землі. Що для цього зроблено? Найперше, у світі 2,5 мільярда гектарів родючої землі, приблизно 550 мільйонів господарств, у середньому 5 гектарів на одну працюючу фермерську родину

або фермерське підприємство. Так працює світ, і тому Організація Об'єднаних Націй визначила наступні 10 років виключно стратегією розвитку світового фермерства. А ми обираємо іншу стратегію, яка суперечить і світовим тенденціям, і світовим трендам, і нашим національним інтересам.

Багато країн дають землю лише своїм фермерам – і малим, і середнім сільгоспвиробникам. Подивіться, у мене в руках заява литовських аграріїв, зокрема ексміністра аграрної політики Литви, це наші друзі, у якій вони застерігають нас у жодному разі не йти тим порочним шляхом, яким пішла Литва. Вони говорять, що в процесі земельної реформи (я цитую) мають дозволити купівлю лише фізособам і лише тим людям, які живуть і працюють на землі. Це прямі їх рекомендації.

Вони говорять, до чого призвело те, що вони зробили, і те, що збираємося зробити ми: по-перше, концентрація великих земельних площ в одних руках, по-друге – спекуляція землею, по-третє, вилучення землі у малих виробників сільгосппродукції і по-четверте – деградація землі й неналежне використання за призначенням. Це наші литовські друзі, які нас застерігають.

Тож у мене є велике прохання до вас. У наших руках золото, яке, на жаль, не використовувалося ефективно. Давайте трохи зупинимось і не зробимо такої трагічної помилки, як Аргентина, Бразилія, Мадагаскар, яку неможливо буде виправити. Нам треба мінімум 20 років нормального фермерства, ніяких іноземців, ніякого зняття верхнього шару землі, ніякого розпродажу цінних земель, тому що в усьому світі цінні землі використовуються виключно для створення насінневого фонду, а в нас усі насінневі станції зараз виставили на продаж.

Я можу вам навести статистику великих країн, які сьогодні, навпаки, скуповують землю в державну власність. Якщо ви подивитесь ту статистику, то побачите, що не розпродають землю, а навпаки, її концентрують. Візьмемо для прикладу такі країни, як Канада, Ізраїль, Сполучені Штати Америки, – більше 50 відсотків землі в державній і комунальній власності. У нас залишилися вже лічені відсотки. Ми стаємо країною, яка в той час, коли голод оголошено Організацією Об'єднаних Націй найбільшою загрозою світу, просто віддаємо те, що можуть усі наші прийдешні покоління тримати в найнормальнішому стані порівняно з усіма іншими країнами світу.

Я прошу одного: відкласти прийняття таких законів, провести дискусію, спокійну, без протистояння по різні боки барикад, і робити не те, що нам радять, а те, що роблять в інших аграрних країнах. Я вірю, що в нас усе вийде. Не нищить нашого шансу.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Юліє Володимирівно.

Ідемо далі. Поправка 726. Фріс. Не наполягає.

Поправка 728. Красов. Не наполягає.

Поправка 729. Дубнов. Не наполягає.

Поправка 730. Ковальов. Не наполягає.

Поправка 731. Чорноморов. Не наполягає (*Шум у залі*). Хто? Чорноморов.

Поправка 731. Чорноморов. Будь ласка.

ЧОРНОМОРОВ А.О., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 131, Миколаївська область, політична партія «Слуга народу»). Добрий день! Шановний головуючий, дякую. Шановні колеги, шановний народе України! Подивіться, що ми наразі бачимо. Те, що в принципі всі розуміють, що даний законопроект насамперед на часі, громади очікують прийняття цього рішення про землю і потребують нашої допомоги для того, щоб земля вже повноцінно за законом перейшла б до комунальної власності і щоб голови ОТГ разом з депутатами і мешканцями кожної ОТГ почали формувати свої комунальні підприємства або здавати в оренду землю і на цьому заробляти гроші для ОТГ в рамках децентралізації.

Тож, колеги, звертаюся до вас і прошу підтримати цей законопроект.
Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Поправка 731. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 32.

Рішення не прийнято.

Далі. Поправка 732. Гайду. Не наполягає.

Поправка 733. Холодов. Не наполягає.

Поправка 734. Кабаченко. Не наполягає.

Поправка 738 Фріс. Не наполягає.

Холодов.

Ковальов.

Чорноморов.

Поправка 749. Гайду. Не наполягає.

Поправка 750.

Поправка 752. Пузійчук.

Поправка 755. Німченко Василь Іванович. Будь ласка, Василю Івановичу.

Потрібна мудра порада.

НІМЧЕНКО В.І. Наші колеги і соратники щодо відстоювання права власності українського народу на землю посилалися на те, що не оцінюють значимості фермерів. Я хочу сказати вам про одноосібників. На сьогодні більше мільйона тих людей, які за указом Президента пана Кучми ще в 1994 році отримали у своє розпорядження, користування й управління майже 2 мільйони 800 тисяч гектарів. Ці гектари, по суті, на сьогодні безгосподарні, і ті, які ними користуються на місцях, це все знають.

У цьому законопроекті ми не побачили нічого з тих регуляторів, які захистили б права цих людей. Механізми, за якими віднайшли б ті землі і повернули їх у власність територіальних громад, на жаль, відсутні. Тому...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Василю Івановичу.

Ставиться на голосування поправка 755 народного депутата Німченка. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 47.

Рішення не прийнято.

Поправка 756. Василю Івановичу, продовжіть, будь ласка, аргументацію.

НІМЧЕНКО В.І. На продовження цієї теми давайте ми все-таки визначимося, що ми на сьогодні вирішуємо цим законодавством: чи готуємо правову платформу і регулятори для продажу землі, чи готуємо платформу для того, щоб сконцентрувати цю землю у її власника – народу в особі територіальних громад і їх об'єднань.

Якщо ми на другій позиції, то скажіть, де ж ті територіальні об'єднання? На жаль, їх немає, на них навіть посилення немає. Це ще раз нагадує те, що Земельний кодекс, подивіться, не містить навіть посилення на те, що земля є власністю українського народу, проте це є в Конституції. А в цьому кодексі немає. Ось про що йде мова.

Тому ми просили б, щоб, задовольняючи наші вимоги і внесені пропозиції, ви все-таки звернути увагу на це.

Спасибі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Василю Івановичу.

Ставиться на голосування ваша поправка 755. Комітет пропонує, на жаль, її відхилити, тому прошу визначатися і голосувати.

«За» – 43.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 756. Василю Івановичу, знову ваша поправка. Ви активно працювали над цим законопроектом. Будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги, звідусіль ідуть дзвінки, люди запитують, що ж там знову коїться? Я звертаюся до свого колеги, який посилався на те, що він вбачає і навіть упевнений у тому, що ці поправки направлені на затягування розгляду справи. То я хотів би йому сказати як доктору наук, я його дуже поважаю, що якщо ви на це посилаєтесь, покладіть на стіл юридичне підтвердження факту порушення Регламенту. В іншому випадку це просто, знаєте, демагогія.

З повагою до доктора професор Німченко.

Хочу, щоб підтримали нашу поправку.

Спасибі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Василю Івановичу. Ну, така докторська дискусія професорського рівня вже з'являється в цьому залі. Це приємно.

Але я поставлю все одно на голосування поправку 756 за вашим авторством і авторством шановного Нестора Івановича Шуфрича і повідомлю, що вона відхилена, на жаль, комітетом. Прошу зал визначатися та голосувати.

«За» – 44.

На жаль, Василю Івановичу, рішення, не прийнято. Чому на жаль? Тому що Василь Іванович мав надії.

Нестор Іванович, наступна ваша поправка 757. Немає? (*Шум у залі*).

А, ви співавтор? Кива Ілля. Будь ласка. Це ваша поправка 757. Нам буде цікаво почути аргументацію (*Шум у залі*).

То хто виступатиме: Нестор Іванович чи пан Ілля? Бо ми пана Іллю не чули, а ви постійно виступаєте, Несторе Івановичу. Це несправедливо, ви забираєте авторство в колеги, але вам вирішувати.

Нестор Іванович. Будь ласка (*Шум у залі*).

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, шановний головуючий. Ось ви нас точно не посварите через питання поправок. У нас їх вистачає на всю фракцію і на всю Верховну Раду, до речі.

Шановні колеги, мене тут звинувачували в тому, що ми займаємося лише стратегічними напрямками, захищаємо лише загальні глибинні речі. У даному питанні ми якраз захищаємо дуже конкретне право власника землі встановити граничні межі. Ми захищаємо його право, якщо він із сусідом не може знайти, де кордон, щоб цей кордон на вимогу власника обов'язково був встановлений і в який спосіб. Тобто нас у Земельному кодексі цікавить не лише питання, на чому ми стоїмо, щоб унеможливити володіння іноземцями землею, а й порядок володіння земельними ділянками тих, які мають на це право, і щоб не сварилися з сусідами.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Несторе Івановичу.

Поправка 757 шановних авторів Нестора Івановича Шуфрича і Киви ставиться на голосування. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 41.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 760. Народний депутат Волошин.

ВОЛОШИН О.А. Шановні колеги, я дуже вітаю те, що було сказано лідером однієї з фракцій, яка щойно виступала. Дійсно, питання відповідальності за цю реформу має всіх хвилювати, тому що останні прецеденти щодо деяких інших голосувань, які відбувалися навіть десять, одинадцять років тому, сьогодні достатньо серйозно стоять уже в правовій площині.

Тож я дуже би просив, щоб ми, голосуючи за цей законопроект, враховували те, що ніщо так швидко не змінюється в цій країні, як влада, і відтак уся

відповідальність, яка сьогодні лежить на кожному з тих, які голосуватимуть за, проти чи утримаються, надзвичайно висока. Сила української демократії, дійсно, у тому, що дуже часто ті, які сьогодні в опозиції, опиняються у владі, і навпаки.

На цьому прошу поставити мою поправку на голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 760 народних депутатів Волошина і Славицької. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 45.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 764. Волошин. Будь ласка, Олегу Анатолійовичу.

ВОЛОШИН О.А. Поставте, будь ласка, поправку на голосування. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 764 народних депутатів Волошина і Славицької. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 45.

Рішення не прийнято.

Поправка 766. Ковальов. Наполягаєте? Будь ласка.

КОВАЛЬОВ О.І. Поряд з тим негативом, який є в законопроекті, у ньому є в принципі й позитивні норми. Найперше, як уже говорили, це передача земель з державної в комунальну власність. Але в залі не звучало, що є ще дві позитивні норми – спрощення відведення земельної ділянки під електричні мережі, а також скасування корупційної схеми щодо проведення землепорядної експертизи, оскільки люди можуть п'ять, навіть сім років, коли вже змінюються закони, проходити землепорядну експертизу. Тому все-таки треба погодитися з тим, що в цьому законопроекті є деякі позитивні моменти, але не всі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви не наполягаєте? Ставимо на голосування? Добре.

Ставлю на голосування поправку 766 народного депутата Ковальова. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 58.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 769. Лукашев. Будь ласка.

Увімкніть мікрофон народного депутата Лукашева, будь ласка. Ваш мікрофон не ввімкнуто, система пише: перевірте наявність карти. Все є. Будь ласка.

ЛУКАШЕВ О.А. Це не дивно, у контексті наступу на свободу слова в парламенті представники «Опозиційної платформи – За життя» вже позбавляються у технічний спосіб права виступу.

Я хотів би на продовження дискусії, ініційованої колегою професором щодо нібито зловживання правом, зазначити, що кожна наша поправка, яку ми внесли, яку зараз озвучуємо, це виконання наказів наших виборців. І я, отримуючи тисячі звернень від безземельних селян Луганщини, від шахтарів, які працюють під українською землею і не отримують заробітної плати, які в борг беруть продукти харчування, звертаюся до колег – не треба перебільшувати. А поправку поставити...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я з задоволенням поставлю цю поправку на голосування, але приємно, що в цьому залі свобода слова вирішується шляхом своєчасного втискання картки на своє місце. Тому я ставлю на голосування поправку 769 (*Шум у залі*).

Картка була? Перепрошую, я не назвав вас, тому йдемо далі.

Поправку 769 шановного депутата Лукашева і Павленка я ставлю на голосування. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

Миколо Тарасовичу, голосуйте, будь ласка, ви не голосуєте.

«За» – 47.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 771.

Народний депутат Лукашев. Будь ласка. Зачекайте, ще не ввімкнули вам...

У чому проблема, шановні колеги? (*Шум у залі*).

Лукашев Олександр Анатолійович. Будь ласка.

ЛУКАШЕВ О.А. Шановний пане головуєчий, я розумію, що лікбез для тих, хто з бронепοїзда, полягає в тому, щоб нагадати, що картку треба кудись вставити. Але ж я звертаюся взагалі до працівників Апарату Верховної Ради, той відсоток неголосувачів не відображає нерозуміння депутатами принципу, за яким голосується. Тобто ця система, що спрямована на подолання кнопкодавства, цієї мети досягла, але ж ми бачимо, що постійно десятки разів система не спрацьовує, і це встановлено для того, щоб ми не могли показати свого реального волевиявлення під час голосування щодо ключового сакрального питання української землі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 771 народних депутатів Лукашева і Павленка. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 44.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 772. Народний депутат Волошин. Будь ласка.

ВОЛОШИН О.А. Пане Руслане, знаєте, за що ми вас шануємо? За блискуче почуття гумору. Тому що в тих реаліях, в яких сьогодні опинилася країна, без почуття гумору впала б у депресію навіть опозиція, не кажучи вже про вас, яким доводиться протягувати через зал такі специфічні законопроекти. Інакше, як без почуття гумору, це неможливо робити. Я дуже ціную те, що ви його не втрачаєте, і сподіваюся, що так буде й надалі, і бажаю вам у цьому сенсі сил і здоров'я.

А тепер, власне, щодо моєї поправки. Вкотре хочемо наголосити на тому, що пан Сольський, дійсно, професійно відповів на частину моїх запитань. Але мені все одно незрозуміло, чому ми вважаємо, що на рівні територіальних громад люди будуть менш корумповані, ніж на рівні центральних органів державної влади в питаннях землевпорядкування? Таке питання тому, що знову-таки стосується загальної філософії земельної реформи.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 772 народних депутатів Волошина і Славицької (*Шум у залі*).

А, ви хочете, щоб я відреагував, щоб відповів? Давайте я відреагую: я теж ціную ваше почуття гумору і високий професіоналізм. Дякую вам.

Микола Тарасович Сольський. Будь ласка.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Шановний колего, питання, як ви зазначили, дійсно, філософське. У цьому законопроекті, крім передачі, є багато інших моментів, які, на мою думку, знизять корупцію. Найперше – це дерегуляція, 90 відсотків дерегуляції, що є в цьому законопроекті, – це усунення дублювань погоджень, тобто коли один орган робить декілька разів одне й те саме. Тому ми й усуваємо погодження проекту землеустрою в кадастрі, усуваємо державну експертизу – це все з цієї історії.

У залі не раз звучало питання щодо корупції, що нам треба займатися правоохоронними органами, злочинами і цією корупцією. Верховна Рада – не правоохоронний орган, щоб цим займатися, разом з тим вона може дерегулювати ту сферу і прийняти нові закони, які потенційно значно зменшать обсяг корупції.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 772 народних депутатів Волошина і Славицької. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 44.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 773 народних депутатів Колтуновича і Загороднього. Хто виступатиме?

Народний депутат Загородній Юрій Іванович. Будь ласка.

ЗАГОРОДНІЙ Ю.І. Дякую, Руслане Олексійовичу. Політична партія «Опозиційна платформа – За життя». Ви знаєте, наша партія, коли йшла на позачергові парламентські вибори у 2019 році, у своїй передвиборній програмі написала, що земля має залишитися у власності українського народу, відкриття ринку землі – лише за підсумками всеукраїнського референдуму. І сьогодні, за всіма соціологічними опитуваннями, громадяни України підтримують нашу позицію. Більше 74 відсотків громадян України висловлюються за те, щоб був проведений всеукраїнський референдум і лише тоді займатися питанням ринку землі.

У програмі Президента Зеленського було написано: сформувати прозорий ринок землі. Але законопроектами, які ініціює монобільшість і які розглядаються в цьому сесійному залі, формується непрозорий ринок землі, і громадяни України надзвичайно бояться, що такими законами буде відкрито доступ до купки землі іноземними громадянами.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 773 народних депутатів Колтуновича і Загороднього. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 49.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 783 Волошина і Славицької. Хто виступатиме? Народний депутат Волошин. Відійшов на секунду.

Наступна поправка 788. Народний депутат Власенко Сергій Володимирович. Будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, пане головуєчий. Насправді ця поправка має концептуальний характер, позиція партії і фракції «Батьківщина» щодо земельного питання є такою, що ми вважаємо, що першочергове право оренди сільськогосподарської землі повинні мати українські фермери, але при цьому держава повинна нарощувати запаси сільськогосподарських земель і своєї власності, передаючи ці землі в оренду українським фермерам за невисоку ціну. У тих фермерів і в тих власників, які мають паї і хочуть їх продати, держава повинна викуповувати землю за ринковою ціною.

А відтак ми вважаємо, що приватизація земельних ділянок сільськогосподарського призначення не повинна відбуватися. Тобто держава повинна нарощувати стратегічний запас земель сільськогосподарського призначення і передавати його фермерам в оренду на абсолютно вигідних для українських фермерів умовах.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 788 народного депутата Власенка Сергія Володимировича. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 55.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 790. Нестор Іванович або Ілля Володимирович, хто виступатиме? Ілле Володимировичу, будь ласка, ваша поправка 790.

КИВА І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановний головуєчий. Я бачу, ви трохи іронічно ставитеся до наших поправок. А ви взагалі розумієте, що це єдина можливість у законний спосіб відтягнути час згвалтування нашої держави, час знущання над нашим народом?

Тому я вважаю і наполягаю на тому, що рано чи пізно ті, які розробили цей законопроект, постануть перед судом і будуть покарані українським народом за зраду.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ілле Володимировичу, оскільки ви звернулися до мене, я не майстер у тому, щоб щось відтягнути. Я майстер у тому, щоб робити законодавство кращим. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 790 народних депутатів Шуфрича і Киви. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 39.

Рішення не прийнято, на жаль.

Ідемо далі. Наступна поправка 792. Лукашев. Будь ласка.

ЛУКАШЕВ О.А. Дякую, шановний Руслане Олексійовичу. Шановні колеги, дійсно, цей законопроект за суттю і за формою антиукраїнський, спрямований на остаточне й одвічне позбавлення українців права володіти землею, незважаючи на те що вона є матеріальною основою державного суверенітету. У ньому ми бачимо ганебну норму щодо родючого шару землі, який можуть знімати й далі розпоряджатися ним на власний розсуд. Ну, цього навіть фашисти не зробили, а ми в цьому залі розглядаємо під сміх, під жарти, все це нагадує якесь таке легковажне шоу, і ми йдемо до продажу...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 792 народних депутатів Лукашева і Павленка. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 41.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 794. Народний депутат Волошин. Немає.

Наступна поправка 811. Ковальов. Будь ласка.

КОВАЛЬОВ О.І. Хочу зазначити, що у цьому законопроекті є проблемне питання щодо проведення аукціонів стосовно саме першочергового права викупу земельної ділянки орендарем. Наприклад, якщо земельна ділянка була придбана за 30 тисяч гривень, тобто в аукціоні брали участь 10 осіб, але орендар має право без участі в цьому аукціоні за ту саму ціну купити дану земельну ділянку.

Вважаю це неприпустимим, оскільки в нас буде відсутня конкуренція між тими людьми, які хочуть придбати дану земельну ділянку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 811 народного депутата Ковальова. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 61.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 817. Народний депутат Лукашев. Будь ласка.

ЛУКАШЕВ О.А. Дякую, Руслане Олексійовичу. Шановні колеги, я хотів би повернутися до ключового питання народовладдя в Україні. Виходячи з конституційної норми щодо визнання українського народу єдиним джерелом влади і носієм суверенітету в Україні та норми Декларації про державний суверенітет щодо визнання землі матеріальною основою цього суверенітету, я вважаю, що іншого способу вирішення питання щодо передачі землі іноземцям і взагалі земельного питання немає, окрім проведення всеукраїнського референдуму. Лише українські громадяни мають вирішити, у який спосіб і яка доля української землі.

Прошу поставити поправку на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 817 народного депутата Лукашева. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 44.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 818. Народний депутат Лукашев. Будь ласка.

ЛУКАШЕВ О.А. Дякую, Руслане Олексійовичу. Шановні колеги, ми тут дискутуємо щодо окремих питань законопроекту, а я хотів би звернути колективну увагу депутатів на те, що біля правого входу до сесійного залу знепритомнів поліціант, бо він задихається від штину з айкосів. У кулуарах не можна знаходитися, і поліціант звернувся до мене як до народного депутата України з проханням озвучити цю ситуацію, бо він не може далі виконувати своїх професійних обов'язків.

Тому, шановний Руслане Олексійовичу, зробіть оголошення, бо ви маєте беззаперечний авторитет як в академічній юридичній науці, так і в цьому сесійному залі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Давайте проголосуємо, а потім я попрошу.

Ставлю на голосування поправку 818 народного депутата Лукашева. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 43.

Рішення не прийнято.

Ви абсолютно правильно сказали, тож я хочу звернутися до працівників Апарату Верховної Ради України, до народних депутатів України. Верховна Рада – не *IQOS friendly*, тому я дуже прошу використовувати відповідні засоби лише в спеціально відведених місцях. Я буду дуже вдячний. Повага до прав людини починається з того, що ми створюємо необхідні можливості. Дякую.

Наступна поправка 822. Народна депутатка Королевська. Я не бачу, Наталія Юріївна є чи немає? Немає.

Ідемо далі. Поправка 824. Знову народний депутат Лукашев. Будь ласка.

ЛУКАШЕВ О.А. Дякую, Руслане Олексійовичу, що підставили плече у справі допомоги поліціянту, який опікується нашою безпекою.

Ще я хотів би звернутися до вас з таким проханням. Там журналісти з неопозиційних, незакритих каналів також постійно порушують це правило і в чоловічому туалеті зробили неможливу атмосферу. Тому прошу вас втрутитися, оскільки не буде кому ходити по українській землі. Дякую за увагу.

Нехай краще п'ють, ніж травлять наше повітря!

Прошу поставити поправку на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Можна, я не ставитиму на голосування цю пропозицію з приводу чоловічого туалету, а поставлю на голосування поправку 824 народного депутата Лукашева? Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 37.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 825. Волошин. Немає.

Поправка 826. Олександр Сергійович Колтунович. Будь ласка, Олександр Сергійовичу.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Дякую, шановний пане головуєчий. Як ми вже сьогодні зазначали, близько 8 відсотків світових запасів чорноземів знаходяться в Україні. Коли ми говоримо про рівень розораності територій, то ця цифра становить більше 54 відсотків. Для прикладу я хотів би звернути увагу, що в інших країнах Європи (ми, звичайно, також країна Європи) ця цифра сягає не більше

35 відсотків. Тобто розумієте, чому така цінність на сьогодні земельного питання, чому воно настільки важливе і чому ми на нього звертаємо увагу? Це перше.

Друге. Не можу не відреагувати щодо майстрів робити законодавство кращим. А що стало кращим? Ми ж з вами говорили, що у 2020 році виробництво в сільському господарстві скоротилося на 11,5 відсотка. Уже на фоні провального року ми знову в цьому році показуємо мінус 6,1 відсотка. То що ж зробили краще, який концепт?

Розумієте, не розв'язуються нагальні проблеми в агропромисловому комплексі країни в цілому, забезпечення продовольчої безпеки, є питання щодо МВФ тощо. Це все фундаментальні речі, а ці питання не вирішені...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 826 народних депутатів Колтуновича та Загороднього. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначитися та голосувати.

З приводу законодавства проведемо окремо велику дискусію, я вам обіцяю. Я це люблю.

«За» – 42

Рішення не прийнято.

Поправка 827. Крулько. Будь ласка, Іване Івановичу.

КРУЛЬКО І.І. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, шановні українці, ви знаєте принципову позицію «Батьківщини» з приводу цього законопроекту. Ми вважаємо, що нам треба розвивати українське фермерство і передати землю громадянам України, які її обробляють. Не іноземцям, не іноземним юридичним особам, не іноземним банкам, а саме тим українським фермерам, які працюють важко на землі і дають валовий внутрішній продукт для України.

Моя поправка 827, яку я прошу підтримати, стосується норми, яку запропоновано в законопроекті, яка є абсолютно необґрунтованою, адже згідно з проектом землеустрою формуються нові земельні ділянки та змінюється цільове призначення існуючих земельних ділянок. І це впливатиме на умови подальшого користування ними.

Тому давайте в законі створювати нормальні адекватні умови для того, щоб підтримувати українських фермерів і давати можливість користуватися. І дослухайтесь до того, що у своєму виступі говорила Юлія Тимошенко.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 827 народного депутата Крулька Івана Івановича. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 54.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 833. Ковальов. Будете наполягати? Будь ласка.

КОВАЛЬОВ О.І. Хочу також зазначити, що в законопроекті є питання щодо того, хто є заставадержателем у правочинах з землями сільськогосподарського призначення, і цю поправку було враховано. Там написано, що лише банки, але не конкретизовано, які банки – банки з іноземним капіталом чи стовідсотково українські банки.

До того ж, на мою думку, потрібно було все-таки зафіксувати фінансову установу, оскільки, наприклад, кредитні спілки об'єднують фізичних осіб, можливо, і фермерів, які могли б передавати в заставу ці земельні ділянки. Тому вважаю, все-таки неправильним було врахування цієї поправки, що це стосується лише банків, без конкретизації, які це банки – з іноземним капіталом чи лише стовідсотково українські банки.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 833 народного депутата Ковальова. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 52.

Рішення не прийнято.

Підійшов Іван Григорович Кириленко.

Поправка 830. Іване Григоровичу, будь ласка.

КИРИЛЕНКО І.Г. Дякую. Шановні колеги, чому так загострено й болісно «Батьківщина» реагує на ці абсолютно руйнівні зміни до чинного Земельного кодексу? Подивіться, по суті, виключається одна з головних статей даного кодексу – стаття 186. Уявіть, скасовуються обов'язкові державні заходи та процедури щодо землеустрою. Ну, це абсурд. Які бедлам, свавілля, дикість очікуються при отриманні прав на земельні ділянки без урахування обмежень. Держава рано чи пізно втратить землі природо-заповідного фонду, землі науки, насінневих і дослідних господарств, землі з особливим режимом використання тощо. Друзі, доки можна так робити?

Поставте на голосування, може, зал таки схаменеться та підтримає.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету. Будь ласка.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Шановний колего, як у нас зараз виглядають ці моменти? Держгеокадастр, коли звертається будь-яка організація, підприємство, установа щодо будь-яких дій з землею, наприклад, здачі в оренду тощо, дає дозвіл на розробку проекту землеустрою. Пізніше той самий орган погоджує проект землеустрою, тобто Держгеокадастр робить земельну експертизу того, що він погодив, ще раз і після цього приймає рішення, наприклад, про оренду.

Коли ми в ручному режимі цим урядом і попередніми урядами минулого року в тому числі передали багато проінвентаризованих земель місцевим грома-

дам, залишилася двояка ситуація. Тобто місцева громада надає дозвіл на розробку проекту землеустрою, а пізніше затверджуватиме і надаватиме, наприклад, в оренду або виділятиме атовцю чи будь-кому іншому. Особа, яка звернулася, має розробити проект землеустрою, він залишається, але Держгеокадастр все одно це має погодити. Тобто насправді без цього...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 830 народного депутата Кириленка. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 50.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 837 Нестора Івановича Шуфрича та Іллі Володимировича Киви. Хто виступатиме?

Нестор Іванович цього разу. Будь ласка.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, шановний головуючий. Я прошу на табло поміняти прізвище пана Сольського на моє. За всієї поваги до пана Сольського, поверніть моє прізвище. Дякую.

Шановні колеги, дійсно, абсолютно якась нелюдська норма – дозволити збирати і перевозити 1 метр найродючішого шару українського чорнозему невідомо куди і навіщо. Мільйони років ця земля була на нашій території. Куди ви вже хочете її везти?

І не менш принципове питання. Ось ви нас лякали: якщо ми не знімемо поправок, буде позачергове засідання. Испугали ежика!

У мене запитання. Ми принципами не торгуємо, будемо стояти на поправках, а ось наскільки принципові ви, чи проведете через 28 хвилин позачергове засідання з питань тарифів та створення слідчої комісії щодо злочинів оточення Зеленського і Порошенка?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 837 Шуфрича, Киви. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 40.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 842. Лукашев. Будь ласка.

Я перепрошую, зупиніть час.

Поправка 839. Власенко. Я перепрошую, потім – ви.

Сергію Володимировичу, будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В. Все нормально, пане головуючий, немає жодних проблем.

Колеги, набуття права власності на земельну ділянку за набувальною давністю – насправді достатньо складний механізм, а на жаль, те, як він виписаний,

надає теоретичну можливість у тому числі іноземцям, іноземним юридичним особам набувати права власності на земельну ділянку за набувальною давністю.

Тому ми пропонуємо заборонити набуття іноземцями права власності на землі сільськогосподарського призначення за набувальною давністю, щоб це не було використано для того, щоб іноземні юридичні або фізичні особи отримували контроль за українською сільськогосподарською землею, що, на наш погляд, є категорично неприпустимим, але, на жаль, чомусь є стратегією цього законопроекту – саме викидання слова «України» і України як такої із цього проекту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 839 народного депутата Власенка. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 54.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 842. Лукашев. Будь ласка.

ЛУКАШЕВ О.А. Дякую, Руслане Олексійовичу. Шановні колеги, я щойно отримав телефонний дзвінок з Троїцького району Луганської області від Шеховцова Івана Яковича, мешканця села Покровське. Він запитує в мене, коли вже держава повернеться до відновлення тієї дороги, яку було зруйновано, щоб збудувати той ганебний «Євровал»? Стіна будинку тріснула і ніхто це вже кілька років не намагається відновити. До того ж відрізали у людей половину їх паїв і некомпенсовані ці земельні площі. Держава позбавила людей їх власності.

Тому я хотів би, щоб пан Сольський прокоментував, коли та земля, яка перейшла з власності...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Микола Тарасовичу, прокоментуйте.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Поправку комітетом відхилено. Вона насправді зовсім про інше.

Я хотів би просто відповісти попередньому колезі з приводу набувальної давності.

Перше. Набувальна давність на сільськогосподарську землю може стосуватися лише тих суб'єктів, які мають право отримувати у власність сільськогосподарську землю.

Друге. Яка зміна щодо набувальної давності пропонується в цьому законопроекті? У нас є норма – 15 років набувальної давності, і після цього немає обмежень, в яких розмірах. Законопроект встановлює, що якщо є підстава, а саме громадянин 15 років користується земельною ділянкою, то набуття права власності здійснюється за процедурою безоплатної приватизації, щоб заднім числом закрити схему легалізації документів, пов'язаних з набувальною давністю.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 842 народного депутата Лукашева і Павленка. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 44.

Рішення не прийнято.

Поправка 843. Народний депутат Лукашев. Будь ласка.

ЛУКАШЕВ О.А. Шановний пане голово комітету, я знову формулюю своє питання. Я представляю Луганщину, яка має найбільший кордон в Україні з іноземними державами. Будівництво «Євровалу», який не має якогось захисного й оборонного спрямування, було також «великим крадівництвом» за попередників. Так ось люди, власники паїв, позбавлені половини своїх паїв.

Коли буде вирішено питання і українці, мешканці Луганської, Харківської, Сумської, Чернігівської областей, які проживають у прикордонних селах, отримають повноцінні земельні ділянки для того, щоб їх паї були збережені?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Миколо Тарасовичу, дайте відповідь.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Шановний колего, дійсно, є така проблема, пов'язана з будівництвом різних об'єктів оборонного значення. Минулої осені комітет займався цим питанням, було прохання до Держгеокадастру провести інвентаризацію цих земельних ділянок, визначити обсяг цієї проблеми і після того обговорити варіанти рішень. Але розв'язання цієї проблеми стримує те, що багато інформації про оборонні об'єкти є закритою інформацією і вона, на жаль, не була надана.

Я не знаю, чи повністю відповів на ваше питання, але принаймні сказав про характер роботи, яка проводиться в цьому напрямі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Миколо Тарасовичу.

Ставлю на голосування поправку 843 народних депутатів Лукашева і Павленка. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 48.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 844. Народний депутат Лукашев. Будь ласка.

ЛУКАШЕВ О.А. Шановний пане Миколо Тарасовичу, стосовно вашої відповіді на запитання моїх виборців щодо відновлення їх права на власні земельні ділянки. Знаєте, ваша відповідь мені нагадує висновки РНБО і коментарі пана Данілова, що це секретна інформація і ми не можемо її повідомити.

Якщо ви як голова комітету не можете дати відповіді, то як люди, українці, які все життя віддали роботі в аграрній сфері і сьогодні позбавлені половини своїх паїв, можуть далі довіряти владі? Хто їм надасть цю інформацію?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 844 народного депутата Лукашева. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 45.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 845. Народний депутат Лукашев Олександр Анатолійович. Будь ласка.

ЛУКАШЕВ О.А. Я знову хотів продовжити питання, яке стосується безпосередньо виборців Троїцького, Білокуракинського, Міловського, Марківського, Біловодського, Станично-Луганського районів, тобто всіх прикордонних районів, де тисячі людей стикнулися з такою проблемою, яка має для них не лише нагальне, а життєво важливе значення, оскільки вони позбавлені джерел для власного існування. У той час, коли відбувається така тарифна політика, яка є геноцидом українського народу, люди не можуть отримати половину паю.

Я розумію, що інтереси національної безпеки не можна навіть обговорювати і держава має робити все необхідне, але ж потрібен зважений механізм...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 845 народних депутатів Лукашева і Павленка. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 44.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 846. Народний депутат Лукашев Олександр Анатолійович. Будь ласка.

ЛУКАШЕВ О.А. Шановний Миколо Тарасовичу, питання компенсації землевласникам тих земель, які на сьогодні вийшли з-під їх контролю у зв'язку з будівництвом цих парканів, які мають нібито оборонне значення, слід унормувати і вирішити. Це нагальне питання для десятків тисяч українців, які живуть у прикордонних населених пунктах, і не виплата компенсацій відбувається в той час, коли десятки тисяч гектарів землі перебувають у якомусь самозахваті й незаконно обробляються фермерами та іншими ділками.

Тому я звертаюся до вас, давайте об'єднаємо зусилля і компенсуємо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ставиться на голосування поправка 846 народного депутата Лукашева. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 40.

Рішення не прийнято.

Веде засідання Голова Верховної Ради України

РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправку не враховано.

Поправка 847. Волошин.

Поправка 848. Тимошенко. Не наполягає.

Поправка 853. Колтунович.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Дякую, вельмишановний пане Голово. Давайте тоді ще звернемо увагу на ряд моментів, які пов'язані з операціями купівлі-продажу земельних ділянок, набуття у власність земельних ділянок, ну, і значними трансакційними витратами, які виникають у цьому процесі.

Найперше – це вартість нотаріальних послуг, щоб встановити, що буде складатися під час переоформлення. Вона становитиме десь приблизно 5 тисяч 500 гривень, за нашими даними. Цей розрахунок ми проводили до тисячі доларів за гектар.

Вартість розробки технічної документації з відновлення меж земельної ділянки, а в окремих регіонах половина власників взагалі не мають уявлення щодо деяких земельних ділянок, – ця цифра може становити 2,5-3 тисячі гривень.

Щодо вартості експертної оцінки земельної ділянки. Експертна оцінка проводиться під час купівлі-продажу земельної ділянки і може становити до 3 тисяч гривень.

Ну, і ніхто не скасовував інших податків і зборів, які сплачуються.

Тому чи не здається вам, що необхідно насамперед вирішувати питання такого характеру, які повною мірою дадуть змогу без найбільших цих витрат спокійно...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Не наполягаєте більше? Від комітету буде коментар?

Поправка 853 Колтуновича. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 46.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано (*Шум у залі*).

Поправку 849 враховано частково.

Поправка 849. Шуфрич.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, Дмитре Олександровичу. Ця норма передбачає процедуру передачі земель державної власності, і тут у мене виникає одне питаннячко. Пам'ятається мені, у Савіка Шустера дехто Роман Лещенко, який тоді був головою Державної служби з питань геодезії, картографії та кадастру, сказав, що він знайшов 5 мільйонів гектарів, які були вкрадені, і знає прізвища тих, які вкрали. Що відбулося потім? Потім він став міністром. Мабуть, ті, які вкрали, забезпечили його підвищення на посаді, щоб він не займався тими, які вкрали.

Тому ми вимагаємо, щоб Лещенко довів це питання до кінця, сказав, хто вкрав 5 мільйонів гектарів державної землі, якщо ні – то нехай котиться у відставку. Я абсолютно проти хайпів, проти цирку, за відповідальність політиків. Якщо сказав, що вкрав, скажи – хто, якщо ні – то іди сам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставити на голосування?

Ставлю на голосування поправку Шуфрича. Автор наполягає на повному врахуванні цієї поправки. Ставлю пропозицію автора на голосування. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 42.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Поправка 858. Власенко. Наполягаєте?

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, пане Голово. Я ще раз хотів зазначити, що засаднича позиція «Батьківщини», яка тотально відрізняє її від того, що нам пропонують, полягає в тому, що ми за те, щоб український фермер отримав можливість орендувати сільськогосподарську землю. Ті власники земельних паїв, які мають земельні паї, повинні мати можливість продати такі паї державі за ринковою ціною. Держава повинна нарощувати банк сільськогосподарської землі і лише передавати її в оренду тим, які обробляють цю землю, а відтак ніхто не може передавати сільськогосподарську землю будь-кому.

Саме на це і скерована поправка 858. Прошу підтримати і проголосувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 858 Власенка. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 50.

Рішення не прийнято.

Поправка 860. Колтунович.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Дякую, шановний пане Голово. Щодо надходжень коштів від продажу землі до зведеного бюджету України, це в контексті децентралізації. Поправка стосується обласних державних адміністрацій і того, що

вони можуть передавати земельні ділянки. Але я хотів би звернути увагу на те, що вже не раз говорили наші колеги в контексті децентралізації.

Показники, які закладені, ми навіть аналізували в бюджеті 2020 року, що за рахунок відчуження земель державної і комунальної власності, це видно з проекту бюджету на 2020 рік, оскільки закладалися планові обсяги надходжень коштів у сумі 996 мільйонів гривень, це у два рази менше, ніж те, що в нас було роком раніше. Це перше.

Друге. Коли ми говоримо про реальну децентралізацію, то тим, які сьогодні виступали за посилення регіонів, я хотів би нагадати, що в проекті державного бюджету на цей рік ви проголосували зменшення доходів і міжбюджетних трансфертів саме місцевих бюджетів.

Тому, коли ви говорите про це, то маєте розуміти, що порівняно з попередніми періодами ці цифри зменшуються. Туди треба заглядати...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 860 Колтуновича. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 49.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Павленко, Колтунович.

Поправка 861. Лукашев. Наполягаєте, так?

ЛУКАШЕВ О.А. Дякую, Дмитре Олександровичу. Шановні колеги, я знову продовжую говорити про звернення виборців, які вимагають від нас заклик до монобільшості, до влади щодо питання проведення всеукраїнського референдуму. Народ України як єдине джерело влади має вирішувати доленосне питання майбутнього української землі, і виборці Луганщини не мають бажання жити в країні, де вони не зможуть володіти і розпоряджатися власною землею. Наші виборці, українці, не хочуть бути й залишатися рабами на українській землі і працювати на іноземних олігархів.

Прошу поставити на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 861 Лукашева. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 39.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Наступна поправка 865. Колтунович Олександр Сергійович.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Дякую, шановний пане Голово. Безумовно, я зараз перейду до поправки, однак хотів би звернути увагу, що отримав персональний лист від Асоціації фермерів та приватних землевласників України, у якому вони

говорять, що не погоджуються з прийняттям у другому читанні та в цілому законопроекту [№ 2194](#), наводячи при цьому ряд аргументів.

Вони зазначають, що для них, наприклад, неприпустимо, що законопроект практично скасовує існуючі законодавчі обмеження, які надають можливості набувати право власності на українські землі іноземцям та створеним ними юридичним особам. Ми сьогодні вже говорили про те, що є норми користування, однак в асоціації переконані, що все-таки є завуальоване питання власності, ніхто нікуди його не забирає.

Вони вважають, що даний законопроект не відповідає своєму завданню і не вирішує питання земельної децентралізації.

Ще важливі моменти, на які я хотів би звернути увагу. Даний законопроект створює нові юридичні можливості захоплювати землі постійного користування, на яких сьогодні працюють фермерські господарства, і ряд інших. Тому з цієї точки зору цей законопроект у мінус, а не в плюс...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 865. Комітет її не підтримав. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 41.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Поправка 875. Ковальов. Наполягаєте?

КОВАЛЬОВ О.І. Хочу зазначити ще один проблемний момент у цьому законопроекті – це технічна документація. За цим проектом закону можна розробляти технічну документацію без дозволу органу місцевого самоврядування.

З цією дерегуляцією ми повертаємося у 2008 рік, коли, наприклад, людина могла будувати житловий будинок без правовстановчих документів, зараз вона може піти до державного реєстратора, зазначити в технічному паспорті, що будинок збудовано в 1991 році, і так відвести собі земельну ділянку. Так у нас повторювалося на Херсонщині у моєму окрузі № 186, так були захоплені земельні ділянки біля моря.

Тому хочу звернутися до тих, які планують голосувати, що є такі застереження з цього питання щодо технічної документації, яка може бути розроблена без дозволу, присвоєно кадастровий номер, а сільській раді потрібно буде лише затвердити дану технічну документацію. Крім того, у цій технічній документації не потрібно буде отримувати висновки архітектора.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Необхідне голосування?

Наступна поправка 871. Овчинникова.

ОВЧИННИКОВА Ю.Ю., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).

Добрий день, шановні колеги! Ми не можемо не поставити цієї поправки безпосередньо як екологічний комітет і екологічна спільнота. Поправка стосується такого. Ми безпосередньо підтримуємо реформу децентралізації, абсолютно підтримуємо земельну реформу, але говоримо про збереження довкільного компоненту.

Поправка стосується найперше збереження за Кабінетом Міністрів повноважень у частині прийняття рішень щодо вилучення та зміни цільового призначення земельних ділянок саме під лісами як угіддями. І це ліси не обліковані, тому необхідно обов'язково включитися для того, щоб ці ліси мали в перспективі заповідання. Дуже багато самосійних лісів.

Це чітко визначено законодавчо. Є конкретний підзаконний акт з категорії 005. Зазначу, що в 2016 році таких лісів було 857 тисяч, і нам треба зробити все можливе для того, щоб їх зберегти.

Але дякую комітету за те, що ми плануємо розробити законопроект, внести ці норми. Ми зробимо все можливе, щоб це було прийнято.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 871. Овчинникової. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 215.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Поправка 876. Німченко. Василю Івановичу, будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги, я хотів би порушити два питання, у мене дві поправки 876 і 877.

Перше. Я хочу, щоб доповідач мені відповів. У цих нормах, які пропонуються, передбачено, що власником частини території України стає інша держава. Чи пов'язано це з порушенням нашого суверенітету і статті 15 Конституції? Я хотів би почути відповідь.

Друге. Як можна вирішувати питання розмежування територій сіл і міст без державного контролю? Що за цим стоїть? За умови, що в нас найбільша корупція при розподілі державного бюджету...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 876 Німченка. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 38.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Шановні колеги, 15 година. Засідання Верховної Ради України оголошую закритим.